

Vallavalitsuse tegemistest

lk 2-4

Terviseteemadel

lk 10

Spordielu

lk 15

Tasub teada

lk 5-9

Haridus ja noored

lk 11-13

Järelehüüe spordimehele

lk 18

Oleme kriisideks paremini valmis!

Riik on käivitanud hulga tegevusi Eesti inimeste, kogukondade ja asutuste kriisivalmiduse edendamiseks. Siseministerium toetab kogukondade valmisoleku arendamist juba teist aastat pea miljoni euroga, päästeamet pakub tasuta kriisikoolitusi ja nõustamist.

Väikese Eesti elanikke on viimastel aastatel räsitud mitmed kriisid: COVIDi pandeemia, Ukraina sõjapõgenikud, sügistormituultes murdunud puude või märja lume ja jäite raskusest purunenud elektriliinidest tingitud voolukatkestused. Lõuna-Eesti inimesed ja kogukonnad on leidlikkuse ning hea koostöövõimega näidanud, et sellised kriisid neid rivist välja ei löö. Inimeste ja kogukondade toimetuleku kõrval on paremaks muutunud riigiasutuste ja omavalitsuste kriisideks valmisolek. Selleks on hangitud vajalikke vahendeid ja varusid, uuendatud plaane ning harjutatud õppustel neid rakendama. Riiklikul tasandil on olnud olulised elanikkonnakaitse arengud kiire ohuteavituse, hoiatussireenide, ulatusliku evakuatsiooni ja varjumise valdkonnas. Idanaabri vaenutegevuse tagajärjel kujunenud julgeolekuolukord, tema pidev sõjatrümmi põristamine ja ähvardav oht meie elutähtsatele teenustele sunnib kõiki kriisideks valmisoleku nimel edasi pingutama. Ühiskonna kriisivalmiduse parandamiseks on siseministeriumil ja päästeameti ennetusvaldkonnal pakuda mitmeid tegevusi, toetusmeetmeid ning koolitusi.

Kriisikoolitus peaks kõnetama igaüht

Kodanike maksimaalne valmisolek iseseisvalt kriisis hakkama saamiseks tagab ühiskonna tervikliku toimimise raskeimaskriisis. Nii tavakodanikel

FOTO: PÄÄSTEAMET

kui kriisiülesandeid täitvatel inimestel peab olema ette valmistatud ja läbi mõeldud kodune praktiline kriisiga toimetulek ehk kust tuleb tavapäraste teenuste ja elektri katkemisel perele vajalik vesi, toit, soojus ja elektrienergia. On tähtis, et esimeste raskuste ajal ei peaks eesliini töötajad ja asutuste võtmeisikud muretsema oma lähedaste pärast, vaid igaüks saaks täita kriisiülesandeid oma töökohal riigiasutuses, kohalikus omavalitsuses ja elutähtsat teenust tagavas asutuses või eraettevõttes.

Huvi kriisideks valmistumise ja seda puudutavate koolituste vastu on kasvanud. Meie spetsialiste kutsutakse esinema töökollektiivide, külakogukondade ja korteriühistute koosolekutele. Julgustan kõiki huvilisi edaspidigi Lõuna päästkeskuse ennetusbüroolt tasuta kriisikoolitusi tellima! 2023. aastal koolitas päästeamet tuhatkonnal kriisiõppepäeval üle 26 000 inimese. Lisaks on praktilisi kriisiteadmisi võimalik omandada erinevatel avalikel üritustel, kus päästeamet on esindatud, ja avalikel õppustel. Sel aastal on hea võimalus osaleda näiteks päästeameti ja kaitseliidu

5. oktoobril korraldataval ulatusliku evakuatsiooni õppusel „Lõuna Sild 2024“. Sinna kutsuvad õppusel kaasa löövad Kagu-Eesti omavalitsused elanikke evakueeritavate rolli, keda peaks kogunema ligi 1000.

Kui kriisides üksi hakkama saad, siis koos teistega oled kordades tugevam

Kriiside efektiivne lahendamine peab algama igale elanikule ja abivajajale võimalikult lähedalt. See tähendabki, et kriisi lahendamine algab iga inimese enda kriisiks valmisolekust. Järgmiseks toimetuleku kaitsekihiks on kogukonnad – külaseltsid, vabatahtlikud ühendused, kodanikuühiskonna võrgustikud, linnaosad, asumiseltsid ja korteriühistud ning seejärel kohalikud omavalitsused ja riigiasutused. Lõuna päästkeskuse koos omavalitsuste ja külaliikumise Kodukant on kriisideks valmistumise teemasid tutvustanud juba rohkem kui kaheksa aastat mitmetulundusühingule. Neist nii mõnigi sai innustust alustada ettevalmistavaid tegevusi, et paremini oma kogukonna elanike kaitseks valmis olla. Sisekaitseakadeemia 2023. aasta uuring

kogukondade kriisivõimekuse kohta tõi välja, et ligikaudu pooled küsitletud kogukonnaseltsidest olid valmis oma liikmeid kriisilukordades toetama ja osad olid seda juba teinud.

Kõige paremini suudavad oma inimesi muutusteks motiveerida kohaliku elu eestvedajad ja arvamustliidrid, kes teevad aktiivset koostööd päästeameti ja omavalitsustega. Tegutseme selle nimel, et iga kogukonna aktivistidest saaks toimiv kriisimeeskond, kus rollid on kokku lepitud ja liikmete oskused ning võimalused kaardistatud. Teiseks tähtsaks eesmärgiks on luua ja ette valmistada kogukonna kerksuskeskused. Kerksuskeskused on kriisilukorras kasutusele võetavad hooned, kus abivajajad saavad süüa, juua, sooja, peavarju, abi ja infot. Neid saab enamuses luua külamajade või seltside kasutatavate muude hoonete baasil. Oleme kogukondi ja seltse valmis abistama ka kriisiplaanide koostamisel, kus peavad olema kaardistatud riskid ja hoolikalt läbi mõeldud, kuidas üheskoos erinevat sorti kriisidega toime tulla. Lisaks aitame kokku panna ülevaadet kogukondade kriisivarudest ja -va-

henditest ning abistada puuduolevate vahendite soetamisel riiklike toetusprojektide kaudu. Päästeamet on juba toetanud sadade tuhandete eurode väärtuses ühingutele generaatorite, meditsiini-

vahendite, sidevahendite ning muude kriisivarude hankimist. Siseministerium jagas läbi Kodanikuühiskonna Sihtkapitali Innovatsioonifondi eelmisel aastal ligi miljon eurot ja teist sama palju jaotatakse laiali tänavu. Kogukondade elanikkonnakaitse arendamise huvilistel soovitame selle kohta otsida infot KÜSK-i kodulehelt.

Lõpetuseks kordan Eesti Vabariigi presidendi Alar Karise 24. veebruari Eesti Vabariigi aastapäeva kõnes väljaöeldut: „Kui maailm pöörleb aina pöörasemalt, siis seda enam on tarvis, et meil oleksid kantsid, kus tunda end turvaliselt. Lähedased, kes toetavad. Riik, kes kaitseb. Sõbrad, kes mõistavad. Ärevus ja hirm ei saa olla meie saatjad. Meil pole põhjust kedagi ega midagi karta. Meie julgus annabki kindluse, et Eesti jääb Eestiks.“

ARVI UUSTALU
Lõuna päästkeskuse
ennetusbüroo juhataja

PÄÄSTEAMETI TASUTA KRIISIKOOLITUS!
Lõuna-Eestis on võimalik tellida kontaktil
arvi.uustalu@paasteamet.ee.

Koolituste teemad:

- Kodune valmisolek kriisiks, ohuteavitus, infoallikad, varjumine, ulatuslik evakuatsioon jms.
- Kogukonna kriisiplaani koostamine Päästeameti ja KOV kaasabil.
- Kogukonna kriisimeeskonna loomine ja rollide jaotus.
- Kogukonnas olemasolevate kriisivarude ja vahendite kaardistamine.
- Toetusprojektide abil kogukonnale täiendavate kriisivarude ja vahendite hankimine.
- Kogukonna kerksuskeskuste loomine (kriisilukorras hoone/ruum, kus saab sooja, abi ja infot).

Kriisikoolitused Põhja-Sakala valla paikkondades:

Vastemõisa: 22. aprillil kell 18 (toimunud)
Sürgavere: 6. mai kell 18 Sürgavere spordihoones
Kõpu: 8. mai kell 17.30 Kõpu mõisas
Võhma: 21. mai kell 16 Võhma Vaba Aja Keskuses
Suure-Jaani linn: 24. mai kell 17.30 Suure-Jaani kultuurimajas
Kõo: 25. mai kell 10.45 Kõo mõisa ringhoone saalis
Suure-Jaani ümbruskond: 28. mai (toimumise aeg ja koht täpsustamisel)
Tääksi: 30. mai kell 17.30 Tääksi koolimajas
Reegoldi ja Jaska: 31. mai kell 17.30 Paala rahvamajas

Põhja-Sakala Vallavolikogus

25.04.2024

- Lõpetati Põhja-Sakala valla koerte, kasside ja muude lemmikloomade pidamise eeskirja I lugemine ja suunati eelnõu II lugemisele. Muudatusettepanekute tähtjaks määrati 27.05.2024.
 - Algatati Suure-Jaani linnas Tallinna tn 24 katastriüksuse ja lähiala detailplaneering.
 - Ülevaate noorsootööst andis Suure-Jaani Noortekeskuse juhataja Marlen Silm ja sporditööst spordikorraldaja Raivo Nõmm.
 - Katkestati välireklaami paigaldamise eeskirja II lugemine. Muudatusettepanekute tähtjaks määrati 27.05.2024.
 - Anti nõusolek vallavalitsusele võõrandada enampakkumise korras vallale kuuluvad kinnisasjad:
 - asukohaga Sürgavere küla, Õpetajate, kolm korteriomandit koos, alghinnaga 15 000 eurot;
 - asukohaga Kõidama küla, Olustvere tee 4a (katastritunnus 75801:001:0554, pindala 2556 m², üldkasutatav maa 100%), alghinnaga 5112 eurot;
 - asukohaga Tääksi küla, Reinu (katastritunnus 54501:003:0330, pindala 3730 m², elamumaa 100%), alghinnaga 4327 eurot.
 - Otsustati seada realservituut teeservituudina valla omandis olevale Kõidama külas asuvale Olustvere tee 6 kinnisasjale Kõidama külas, Olustvere tee 8 kinnisasja igakordse omaniku kasuks.
 - Muudeti Põhja-Sakala Raamatukogu põhimäärust.
 - Arupärimistele vastasid vallavanem Karel Tõlp ja abivallavanem Kaie Toobal.
- Info:
- Vallavanema info:
 - Valla teed on suuremas osas hõõveldatud, aga paljude teede olukord on kehv.
 - Võhma Vaba Aja Keskuse II korrus, mis oli eraomandis, läheb oksjonile koos kõrvalasuva kinnistuga.
 - Tööd on alustanud uus sotsiaaltööspsialist Silja Eleanora Kulagina. Uus arendusspsialist Lembo Neerot alustab tööd 20. maist.
 - Vallavalitsus on kinnitanud kruusateede remondi, mustkatete ehituse ja pindamistöde hangete korraldamise.
 - Suure-Jaani Tervisekoja nõukogu ja SA Suure-Jaani Tervisekeskus nõukogu uueks liikmeks on kinnitatud Gundo Roosve.
 - Volikogu esimees andis ülevaate 18.04.2024 toimunud kohtumisest haridusministeeriumi esindajatega.
 - Volikogu istungite ajad on muutunud, järgmised istungid toimuvad 14.05.2024 ja 20.06.2024.

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE TEADE

Põhja-Sakala Vallavolikogus 25.04.2024 otsusega nr 215 algatati Suure-Jaani linnas Tallinna tn 24 katastriüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamine. Planeeringuala suurus on ligikaudu 1,7 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kaaluda võimalusi Tallinna tn 24 katastriüksusel asuva koolimaja laiendamiseks/rekonstrueerimiseks kaasaegset õpikeskkonda pakkuvaks tänapäevaseks õppehooneks/hooneteks ja planeeringualal turvalise keskkonna loomiseks.

Detailplaneeringuga tehakse ettepanek üldplaneeringu muutmiseks. Detailplaneeringuga soovitakse suurendada valla üldplaneeringuga lubatud ühiskondlike ehitiste katastriüksuse täisehituse protsenti.

Võimalike uuringute läbiviimise vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

Detailplaneeringu koostamisel antakse eelhindang ja kaalutakse keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajadust.

Detailplaneeringu koostamisest huvitatud isik on Põhja-Sakala Vallavalitsus.

Algatamise otsusega saab tutvuda vallamajas aadressil Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Lembitu pst 42 ja valla veebilehel pohja-sakala.ee/detailplaneering.

Põhja-Sakala Vallavalitsuses

02.04.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati lõpetada isikule eluruumi tagamise teenuse osutamine ning teenuse raames sõlmitud eluruumi üürileping Võhma linnas alates 01.04.2024;
- otsustati hüvitada valla eelarvest isiku üldhooldusteenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär; üldhooldusteenuse kohamaksu puudujääva osa ja lisakulud tasuvad seadusjärgsed ülalpidajad vastavalt teenuseosutaja poolt esitatud arvele;
- otsustati määrata alates 01.04.2024 isikule hooldaja ja maksta hooldamise eest hooldajatoetust 40 eurot kuus kuni 31.01.2027.

Majandusküsimustes:

- lihtankel „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate tolmutorje aastatel 2024–2026“ (viitenumber 11947047) tunnustada edukaks Sakala Teed OÜ (10899591) pakkumus maksumusega 26 693,16 eurot, millele lisandub käibemaks ning sõlmida osauhinguga hankeleping riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustel ja edukaks tunnustatud pakkumuses esitatud andmete alusel;
- otsustati seada tähtjatu sundvaldus Pärakülas Uue-Rimmi katastriüksusele 0,4 kV pingega elektrimaakaabeliliini ja -jaotuskilbi rajamiseks, talumiseks ja majandamiseks elektripaigaldiste kaitsevööndi (kasutusõiguse) ala ulatuses Elektrilevi OÜ (11050857) kasuks;
- kinnitati vallale kuuluva kinnistu võõrandamiseks läbi viidud elektroonilise enampakkumise võitja (eraisik) ja otsustati võõrandada talle Lillese kinnistu Reegoldi külas, millel asuvad elamu ja kuur, maksumusega 6420 eurot;
- majandusosakonnal väljastada ehitusluba Venevere külas Enno kinnistule puurkaevu rajamiseks.

Muudes küsimustes:

- arutati ja otsustati saata volikogule menetlemiseks volikogu eelnõu 1-4/349 Põhja-Sakala valla jäätmekava aastateks 2024–2029 avalik väljapanek;
 - arutati Võlli-Kingu talu lisataotlust teiseldatava müügipaviljoni püstitamiseks. Otsustati teha ettepanek paigaldada paviljon kuni üheks aastaks koos tingimustega;
 - arutelu Pülistvere rahvamaja hoone tuleviku üle.
- Info:**
- vallavanema info: 1) 28.03 toimunud volikogust;
 - arenguvestlused 16 ametnikuga on peetud, 12 veel ees;
 - 3) konkurssidest: sotsiaaltööspsialisti vestlusvoori oli kutsutud 2 kandidaati; tehti pingerida ja esimesele tehti ettepanek tööle asuda, kui 2 nädala jooksul ei vasta, siis tehakse pakkumine pingereas teisele; arendusspsialisti konkursile laekus 8 sooviavaldust, vestlusele (10.04) kutsutakse 4 kandidaati;
 - 4) paikkondlikud kohtumised kogukondades: viis peetud, kolm ootab ees, sh täna Kõpus.

09.04.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati eraldada isikule eluruumi tagamise teenuse-na sotsiaaleluruum Võhma linnas ja vormistada eluruumi tagamise teenuse osutamise leping tähtajaliselt alates 01.05.2024 kuni 30.04.2025;
- otsustati lõpetada isikule eluruumi tagamise teenuse osutamine ning teenuse raames sõlmitud sotsiaalelamispinna kasutamise leping Võhma linnas alates 15.04.2024;
- otsustati hüvitada alates 01.04.2024 valla eelarvest isiku üldhooldusteenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär; üldhooldusteenuse kohamaksu puudujääva osa ja lisakulud tasub kohalik omavalitsus vastavalt teenuseosutaja poolt esitatud arvele.

Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:

- otsustati maksta tegevusreal Huviharidus toetust viie lapse huviharidusega seotud kulude katteks kokku 1005,76 eurot.

Majandusküsimustes:

- otsustati jätta algatamata Vastemõisa-Kobruvere kergliiklustee ehitamise projektiga kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine. Ebasoodsa mõju vältimiseks tuleb kavandatava tegevuse elluviimisel arvestada Vastemõisa-Kobruvere kergliiklustee projekteerimise keskkonnamõjude eelhindangus kirjeldatud meetmetega;
- majandusosakonnal väljastada ehitusluba: 1) Reegoldi külas Rähni kinnistule puurkaevu rajamiseks; 2) Tääksi külas Järve kinnistule elamu püstitamiseks; 3) Vastemõisa

- sa külas Väljamäe kinnistul üksikelamu püstitamiseks;
- otsustati anda osakasutusluba püstitatud teraviljakuivatile Lahmuse külas Taavi-Puu kinnistul teraviljakuivatile osadele – kuivatile nr 4 ja kahele lehtterasest viljamahutile nr 2 ja 3 kasutusele võtmiseks;
- kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saaja projekti aruanne koos täitmise eelarvega;
- koosõlastati puurkaevu rajamise asukoht Saviaugu küla, Lutsu;
- otsustati saata eelnõu nr 2-4/11 sundvalduse seadmiseks Kobruvere külas Ohatu-Jaanioja tee nr 8700021 km 1,067–1,911 teelõigule avaliku kasutuse tagamiseks Imanta-Ilili, Tamme, Soonjärve ja Tiitsu kinnisasja omanikele, kellel on õigus nelja nädala jooksul nimetatud teate kättesaamisest arvates esitada sundvalduse seadja oma arvamus;

- nõustati Ilbaku külas Aruniidu katastriüksuse jagamisega ja otsustati määrata jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele koha-aadress ja sihtotstarve.

Muudes küsimustes:

- arutati Omniva ettepanekut muuta Võhma postkontor postipunktiks ja eemaldada vähekasutatav kirjast asukohaga Oja 2, Suure-Jaani; täpsustada arvega tasumise võimalusi tähtitud kirja saatmisel ja postitarvete ostmisel;
- otsustati sõlmida MTÜ-ga Rahvusvaheline Artur Kapi Ühing litsentsileping kaubamärgi „Suure-Jaani MUUSIKAFESTIVAL“ kasutamiseks aasta lõpuni;
- kehtestati määrus „Valimisjaoskondade moodustamine“, millega määrati valimisjaoskondade arv, numeratsioon ja hääletamisruumide asukohad ning hääletamise liigid jaoskondades;
- arutati ja otsustati saata volikogule menetlemiseks volikogu eelnõud:
 - 1-4/329 Välireklaami paigaldamise eeskiri; muudatusettepanekute arutelu 17.04 istungil;
 - 1-4/339 Põhja-Sakala vallale kuuluvate korteriomandite enampakkumise korras võõrandamine Sürgavere k, Õpetajate; majandusosakonnal täiendada seletuskirja;
 - 1-4/346 Põhja-Sakala valla koerte, kasside ja teiste lemmikloomade pidamise eeskiri; § 3 lg 8 ümber sõnastada;
 - 1-4/350 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnistu enampakkumise korras võõrandamine Kõidama k, Olustvere tee 4a;
 - 1-4/351 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnistu enampakkumise korras võõrandamine Tääksi k, Reinu;
 - 1-4/352 Realservituudi seadmine Kõidama k, Olustvere tee 6 ja Olustvere tee 8;
 - 1-4/353 Detailplaneeringu algatamine, Suure-Jaani Kool;
 - 1-4/354 Põhja-Sakala vallavara otsustuskorras võõrandamine Põhja-Sakala Haldus AS-ile (Võhma linnavalitsuse hoone) - saata eelnõu majandus- ja eelarvekomisjonile seisukoha kujundamiseks;
 - 1-4/355 Põhja-Sakala Raamatukogu põhimääruse muutmine.

Info:

- vallavanema info: 1) probleemid 2023. a tolmuvaba katte saanud vallateedega, mitmel lõigul on teekate lagunenud. Teha aprillikuu jooksul garantiiaja ülevaatus kõikide vallas 2023. aastal ehitatud tolmuvabade katete ja korduspindamiste tööde kontrollimiseks ja hindamiseks;
- 2) Kliimaministeerium soovib rohereformi võrgustiku moodustamiseks omavalitsustel nimetada oma esindaja võrgustiku liikmeks hiljemalt 26.04.2024; ootan ettepanekuid, otsustame järgmisel istungil;
- keskkonnaspetsialisti info: ülevaade hajaasustuse programmi 2024. a taotlusvoorst;
- abivallavanema K. Toobali info: MTÜ Võrtsjärve Ühendus kutsub osalema KoosLoome projektis 1000-eurose osalusega, Põhja-Sakala vallast kuuluvad MTÜ koosseisu Võhma linn ja Kõo piirkond, aga võib ka ülevallaliselt osaleda;
- valitsuse liikme O. Udami info: Eesti Hõõvelliist ootab meid külla; pakume ettevõtte külastuse kuupäevaks 23. aprill, orienteeruvalt 1–1,5 tundi enne valitsuse istungit.

17.04.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati hüvitada valla eelarvest kahe isiku üldhooldusteenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär; üldhooldusteenuse kohamaksu puudujääva osa ja lisakulud tasub vallavalitsus vastavalt teenuseosutaja poolt esitatud arvele.

Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:

- kinnitati Kirivere Kooli struktuur;

Põhja-Sakala Vallavalitsuses

• anti nõusolek avaliku ürituse korraldamiseks: 1) Rohevahetus ja taaskasutus Suure-Jaani lauluväljakul 18.05.2024 kell 12–14; 2) Noorsooteatri etendus Suure-Jaani lauluväljakul 12.07.2024 kell 18–20; 3) Võhma raudteejaama kevadturg Võhma raudteeaia (Spordi tn 2) esisel platsil 11.05.2024 kell 11–15; 4) 13. lillepäev ja taimelaat Võhma Vaba Aja Keskuse ümbruses ja siseruumides 12.05.2024 kell 9–16; 5) Kõo-Pilistvere Jüriöö teatejooks Kõo teenuskeskuse hoovist Pilistvere rahvamajani 23.04.2023 kell 17–19.

Majandusküsimustes:

• kinnitati hajaasustuse programmi taotluste menetlemiseks ja hindamiseks komisjon koosseisus: Marleen Linder – komisjoni esimees, Karel Tõlp, Tiiu Umal, Aivar Veeperv ja Jaanus Rahula;

• nimetati valla esindajana kohalike omavalitsuste rohe-reformi võrgustiku liikmeks keskkonnaspetsialist Marleen Linder;

• otsustati anda projekteerimistingimused: 1) Võhmassaare külas Lubjaahju kinnistule elamu ja abihooone püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks; 2) Tipu külas Möldri kinnistule abihooone püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks;

• majandusosakonnal väljastada ehitusluba: 1) Võhma linnas Koidu tn 21a kinnistule abihooone püstitamiseks; 2) Kõpu alevikus Töökoja kinnistul asuva väetisehoidlamürgilao ja väetisehoidla lammutamiseks;

• hinnapäringul maakorraldustöödeks ja katastrimöödistamiseks Kõpu mõisa kü jagamiseks tunnistada edukaks pakkumuseks Kobras OÜ pakkumus maksumusega 1300 eurot (lisandub käibemaks);

• otsustati muuta Kõpu alevikus katastriüksuse koha-aadressi: kehtiv aadress Luha, uus aadress Põllu tn 20;

• hoonestusõiguse seadmiseks riigimaale otsustati määrata 6 alajaama ehitise teenindamiseks vajalik maa ja katastriüksuse sihtotstarve;

• määrati maa munitsipaalomandisse taotlemiseks maa sihtotstarbeks tootmismaa 100%: Reegoldi külas Kolmnurga kü ja Suure-Jaani linnas J. Köleri tn 3a;

• otsustati korraldada lihtmenetlusega riigihange „Sõidukite kapitaliliising“ (viitenumber 278546), moodustati hankemenetluse toimingute läbiviimiseks komisjon: abivallavanem Jaanus Rahula, komisjoni esimees; teedespetsialist Tiiu Umal; haldusspetsialist Ivo Kralle ja kinnitati hanke alusdokumendid;

• otsustati korraldada lihtmenetlusega riigihange „Põhja-Sakala valla kruusateede remont 2024“ (viitenumber 277295), moodustati hankemenetluse toimingute läbiviimiseks komisjon: abivallavanem Jaanus Rahula, komisjoni esimees; teedespetsialist Tiiu Umal; ehitusspetsialist Üllar Loper ja kinnitati hanke alusdokumendid;

• otsustati lubada kahe taotleja sõidukitel siseneda Suure-Jaani linnas järgmiste liiklusmärkide mõju aladesse: C-kategooria mootorsõiduki, traktori ja liikurmasina liikluse keeld, liiklusmärk 313a „Veauto sõidu keeld“ mootorsõidukiga;

• otsustati lubada Kõpu PM OÜ-l põllutööde tegemiseks vajaliku tehnikaga liiklemine Kõpu piirkonna massipiiranguga teedel (registrimass üle 8 tonni);

• tunnistati hinnapäringul 2024/2025. kütteperioodiks küttepude ostmiseks Kõo sotsiaalmajale, Pilistvere rahvamajale, Kõo saunale, Kirivere sotsiaalkorteritele ja Võhma sotsiaalmajale parimaks pakkujaks OÜ Kõpu Puit, kelle pakkumuse kogumaksumus on 11 970,64 eurot (sh käibemaks).

Muudes küsimustes:

• nõustuti Omniva ettepanekuga muuta Võhma postkontor postipunktiks ja eemaldada vähekasutatav kirjast asukohaga Oja 2, Suure-Jaani;

• muudeti Põhja-Sakala Vallavalitsuse tööplaani;

• arutati muudatusettepanekuid volikogu eelnõudele:

1-4/329 Välireklaami paigaldamise eeskiri;

1-4/349 Põhja-Sakala valla jäätmekava aastateks

2024–2029 avalik väljapanek.

Info:

• vallavanema info: 1) SA Suure-Jaani Tervisekeskus ja hallatava asutuse Suure-Jaani Tervisekoda nõukogudesse täiendava liikme nimetamine on järgmise istungi päevakorras; 2) tutvustas kirja 4-1/7-46 Hindamisaruannete edastamine (Suure-Jaani Aia tn 2, Tallinna tn 18a, Tallinna tn 16b, Välja tn 4) – kiideti heaks maade ostmise vallale ja taotluse edastamine aruteluks eelarve- ja majanduskomisjonile;

• abivallavanema K. Toobali info: sai Elductumi esindajalt toimiva e-posti aadressi ja lubaduse nädala jooksul saata kauplusauto marsruut ja müügipunktid, teemat saab arutada järgmisel valitsuse istungil.

23.04.2024**Sotsiaalküsimustes:**

• otsustati lõpetada valla eelarvest hoolekandeteenusel viibinud isiku kulude tasumine, kuna isik oli lahkunud teenuselt ja otsustanud oma elu iseseisvalt korraldada.

Rahandusküsimustes:

• eraldati reservfondist Olustvere põhikooli sotsiaalpedagoogi töötasufondi 19 299 eurot;

• otsustati maksta tegevusrealit Huviharidus toetust 18 lapse huviharidusega seotud kulude katteks kokku 1924,39 eurot.

Majandusküsimustes:

• majandusosakonnal väljastada ehitusluba Ülde küla Kaeramäe hobusetalli laiendamiseks;

• otsustati korraldada lihthange „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate tolmuvabade katete ehitus 2024“ (viitenumber 278911) ja kinnitati riigihanke alusdokumendid. Hanke eesmärgiks on Olustvere alevikus Mesila tänav, Lahmuse külas Veski tänav ja Ängi külas Väljaotsa-Ängi tee mustkatte rajamine;

• otsustati korraldada lihthange „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate korduspindamine 2024“ (viitenumber 278957) ja kinnitati riigihanke alusdokumendid. Korduspindamise objektideks on Kõo, Lõhavere, Suure-Jaani ja Võhma piirkonnad.

Muudes küsimustes:

• anti luba projektlaagrite korraldamiseks ja kinnitati, et projektlaagrite tegevuseks vajalikud ruumid (hooned), nende sisustus ja maa-ala on vastavuses tervisekaitse-, tuleohutus- ja päästenõuetele. Projektlaagrite korraldavad MTÜ EDU LAAGRID Lahmuse koolis 16.–21.06.2024 ja Rae Noortekeskus Vanaõue puhkekeskuses 25.06.–06.07.2024;

• kehtestati Põhja-Sakala vallas 2024. a suvel korraldatavate suvelaagrite osalustasud.

Lisaks:

• nimetati SA Suure-Jaani Tervisekeskus ja hallatava asutuse Suure-Jaani Tervisekoda nõukogudesse täiendavaks liikmeks Gundo Roosvee;

• tutvuti konkursi projektiga „Värvid valda“, mille eesmärgiks on valla territooriumi üldilme parandamine tiheasustusega aladel. Linnas ja asulas ehitiste korrastamine ja värskendamine remondi ja värvimise või kunstilise kujundamise teel;

• arutati Tervisekoja teemadel: 2024. a hinnakirjad on kehtestatud, hinnakirjade muutmine võetakse uuesti arutusele uute ettepanekute esitamisel siis, kui asutuse siseaudit on tehtud ja muudetud koosseisuga nõukogu on omalt poolt vallavalitsusele varem esitatud ettepanekud üle vaadanud.

Info:

• Vastemõisa piirkonna elanike kauplemistingimuste parandamiseks plaanib Viljandi Tarbijate Ühistu rajada uue kaupluse ning avaldab soovi kaaluda vallal võimalust uue kaupluse vee- ja kanalisatsiooni liitumistasu kompenseerimiseks;

• Põhja-Sakala Vallavalitsuse ja MTÜ Suure-Jaani Disc Golf Club vahel 2022. a augustis sõlmitud koostöölepingu kohustuste täitmise kohta tuleb teha vaheülevaatus ja koostada akt.

30.04.2024**Sotsiaalküsimustes:**

• otsustati määrata kahele isikule hooldajad ja maksta hooldamise eest hooldajatoetust 40 eurot kuus perioodil 01.05.2024 kuni 30.04.2027;

• otsustati hüvitada valla eelarvest kolme isiku üldhooldusteenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär; üldhooldusteenuse kohamaksu puudujääva osa tasuvad seadusjärgsed ülalpidajad vastavalt teenuseosutaja poolt esitatud arvele;

• otsustati eraldada isikule eluruumi tagamise teenuse raames sotsiaaleluruum Võhmas ja vormistada eluruumi tagamise teenuse osutamise leping tähtajaliselt 01.05.2024 kuni 01.05.2025.

Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:

• otsustati maksta tegevusrealit Huviharidus toetust ühele lapse huviharidusega seotud kulude katteks 160 eurot;

• kinnitati alates 06.06.2024 Põhja-Sakala Raamatukogu struktuur: direktor 1 ametikohta ja raamatukoguhoidja 9,8 ametikohta.

Majandusküsimustes:

• otsustati muuta katastriüksuste koha-aadressid Soomevere külas;

kehtiv aadress Priidu; uus koha-aadress Raudtee tn 5;

kehtiv aadress Lihakombinaadi alajaam; uus aadress Raudtee tn 5a;

kehtiv aadress Kivilöövi; uus aadress Tallinna tn 42;

kehtiv aadress Töökoja; uus aadress Tallinna tn 44;

kehtiv aadress Tehnika; uus aadress Tallinna tn 46;

• otsustati määrata maa maksustamishinnaks 30 eurot Muni külas, Muni tee 5 ja maa maksustamishinnaks 0 eurot Sürgavere külas, Tammiku alajaam; Täaksi külas katastriüksus; Vastemõisa külas, Alajaama; Arjadi külas, Alajaama; Vanaveski külas, Alajaama;

• otsustati muuta Põhja-Sakala Vallavalitsuse 29.11.2021 korralduse nr 730 „Munitsipaalomandisse taotletavatele maadele lähiaadressi ja sihtotstarbe määramine“ punkti 1.16 osas: lähiaadress: Autobussipeatuse;

• majandusosakonnal väljastada ehitusluba Saviaugu külas Lutsu kinnistule puurkaevu rajamiseks;

• kooskõlastati puurkaevu rajamise asukoht Reegoldi küla, Alt-Kure;

• kiideti heaks hajaasustuse programmist kahe toetuse saaja projekti aruanne koos täitmise eelarvega;

• otsustati lõpetada alates 03.05.2024 liikluspiirang valla avalikult kasutatavatel kohalikel teedel.

Muudes küsimustes:

• arutati ja otsustati saata volikogule menetlemiseks volikogu eelnõud:

1-4/357 Riigivara jagamise ja võõrandamise taotlemine;

1-4/358 Kaasava eelarve suuruse määramine;

1-4/359 Kinnistu enampakkumise korras võõrandamine, Kirivere Saaremetsa;

1-4/360 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnistu otsustuskorras tasuta võõrandamine, Metsküla rahvamaja;

1-4/361 Kinnisasja omandamine, Kauba tn 2;

1-4/362 Kinnisasja omandamine, Välja tn 4;

1-4/363 Kinnisasjade omandamine, Aia 2, Tallinna 16b, Tallinna 18a;

1-4/364 Põhja-Sakala Vallavolikogu 22.03.2023 määruse nr 40 „Viljandi maakonna arengudokumentide heakskiitmine“ muutmise heakskiitmine;

1-4/365 Põhja-Sakala valla arengukava 2023–2030 muutmise algatamine;

1-4/366 Põhja-Sakala Vallavolikogu 29.02.2024 otsuse nr 198 „Põhja-Sakala valla jäätmekava 2024–2029 koostamise algatamine“ muutmise;

• muudeti volikogu eelnõud 1-4/349 Põhja-Sakala valla jäätmekava aastateks 2024–2029 avalik väljapanek.

• arutati volikogu eelnõusid:

Põhja-Sakala valla lammutustoetuse andmise tingimused ja kord;

Põhja-Sakala valla projekti „Värvid valda“ toetuse andmise tingimused ja kord.

Info:

• Abivallavanema K. Toobali info: Suure-Jaani Tervisekoja kinkekaardid on väga tugev turundusvahend, mis ei lisa tervisekojale erilist tulusid, kuid tulu on suur ja inimesed on meist teada saanud. Lubati Sakalamaa Angerja ujumisvõistluste ja Alexela Triatloni etapil välja anda autasudena Tervisekoja kinkekaardid 340 euro ulatuses.

• Järgmine vallavalitsuse istung 07.05.2024 kell 14.

HUVIHARIDUSE REGISTER OOTAB LIITUJAJAID

Põhja-Sakala vald on võtnud kasutusele huvihariduse registri. Esialgu on võimalus keskkonnaga tutvuda ja teha otsinguid, sügisel algavast uuest õppeaastast saab huviringi ka registreeruda.

Registris olev info on täiendamisel ning kehtib praeguse 2023/2024. õppeaasta kohta.

Huviharidusregister on iseseisev spetsiifiline lahend huviringide ning nendes käivate õpilaste haldamiseks. Register võimaldab koondada ning teha info huviringide kohta kättesaadavaks ühest allikast nii lapsevanemale, huvihariduse pakkujale kui ka vallale.

Registri avalikust vaatest saab otsingusüsteemi abil leida oma lapsele või endale sobiva huviringi ning kesk-konda sisse logides huviringi registreeruda.

Huviharidusregistrist leiab huviringide loetelust nii info huviringi juhendaja, tegevuste kui ka toimumisae-gade kohta, samuti huviringi pakkujat.

Lisainfo: Tiina Sünter, haridus- ja kultuurispetsialist
tel 515 7231; e-post: tiina.synter@pohja-sakala.ee

Suure-Jaani linnas liigeldes naerata – õiges kohas võid sattuda kaamera vaatevälja

Suure-Jaani linnaruumis üks kaamera veel! Lisaks seni paigaldatud turvakaameratele lauluväljakul ja kultuurimaja ümbruses pandi ka Suure-Jaani bussijaama üles turvakaamera. Seda selleks, et kui midagi juhtub, on vallavalitsuse ametnikel võimalik kaamera salvestiste abil kindlaks teha, mis täpselt juhtus ja kes olid asjaosalised.

29. aprillil tuli teade, et Suure-Jaani bussijaamas olid laiali paisatud raamatud. Kui mõned aastad tagasi toonane raamatukogu direktor viis bussijaama riivli uut omanikku ootavate raamatutega, siis kindlasti ei osanud me ette näha, et bussijaamas olevatest raamatutest saab ootepaviljonis olevatele pinkidele meisterdada pehmen-duse, mille peal õndsat und magada. Just selline vaatepilt avanes möödu-

FOTO: ERAKOGUST

nud pühapäeval bussiga reisijatele. Kahjuks ei tulnud meesterahvas selle peale, et pärast puhkust võiks raamatud kokku korjata. Nii olimegi sunnitud tänase raamatukogu direktoriga võtma vastu otsuse, et viime mittesihipäraselt kasutatud kirjanduse bussijaama ootesaalist ära.

Meie soov on, et linna

elanikel ja külastajatel oleks võimalus võtta bussijaamast endale lugemisvara, kuid kahjuks peame tõdema, et kui väljapandud ilukirjandust kasutatakse mitteotstarbekalt, siis tuleb soovijatel sammud seada raamatukokku.

Kuna viimasel ajal on aktiveerunud õhtune aja-viitmine lauluväljakul ja veekeskuse juures, siis

on plaanis ka tervisekoja juurde lisada video-kaameraid. Siit moraal: kui teed valgustkartvaid tegevusi, siis ikka naeratades – hiljem turvasalvestistel silmale ilusam vaadata.

Turvalist elukeskkonda soovides

AIRE LEVAND

Põhja-Sakala kultuuri-keskuse direktor

Piltuudised

Pildil teedeehituse järelevalve Tarindiprof OÜ esindaja Siim Suits.

FOTO: KAREL TÕLP

15. aprillil toimus valla esindajate, ehitajate ja omanikujärelevalve osavõtul teetööde garantiiaja ülevaatus, et kontrollida ja hinnata kõigi Põhja-Sakala vallas 2023. aastal ehitatud tolmuvaade katete ja korduspindamiste olukorda.

Korduspindamisega teelõikudel puudusi ei leitud. Mitmel tolmuvaade katte saanud teelõigul esines üleliigset lahtist killustikku ja üksikuid auke teekattes. Ehitajal tuleb töömaad harjata ning mitmed kohad lõiguti üle pinnata.

Ehitaja vastutab tööde kvaliteedi eest ja on kohustatud garantiiajal ilmnenud vead ja puudused likvideerima hiljemalt juuniku lõpuks.

Vasakult Marko Tiitus, Hedi Vilumaa ja Urmas Viilma.

FOTO: JAAN MÄNNIK

Palju õnne, Hedi! Viljandi praost on EELK Kõpu Peetri koguduse ja EELK Suure-Jaani Johannese koguduse õpetaja Hedi Vilumaa!

Hedi on kirjutanud nii: „Pilistveres toimunud 2024. aasta kevadsinod on mulle tähenduslik mitmes mõttes. Pilistvere on olnud minu vaimulikuks koduks. Ema poolt ulatuvad minu juured seal 1650. aastatesse, olen Pilistvere kirikus ristitud, leeris käinud, laulatatud ja ristinud seal oma lapsed. Õp Vello Salumi roll meie peres Eesti iseseisvumise taastamise ajal oli väga suur, pere koostöö temaga aktiivne. Kirikus seisime Velloga lõpuks vaimulikena kõrvuti ja haigla kaplanina jäin temaga tema surmani lähedalt seotuks. On hea, et ühel fotol oleme ka koos Velloga!“

KOHALIKU OMAVALITSUSE ERIPLANEERINGU ASUKOHA EELVALIKU LÄHTESEISUKOHTADE JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE (KSH) PROGRAMMI AVALIK VÄLJAPANEK JA ARUTELU

Põhja-Sakala Vallavolikogu 29.06.2023 otsusega nr 152 algatati Põhja-Sakala vallas tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ning KSH koostamine planeeringualal 1 (Olustvere piirkond) ja planeeringualal 2 (Kõpu piirkond).

Riigihanke tulemusena sõlmiti leping **planeeringualal 1** (Olustvere piirkond, pindala ligikaudu 74,5 km²) eriplaneeringu ja KSH koostamiseks. Eriplaneeringu pealkirja valiti **Ülde piirkond** põhjusel, et eeldatavalt on võimalik kavandada tuulikuid alale, millest suurem osa jääb Ülde küla hajaasustusega piirkonda.

Valminud on Põhja-Sakala valla Ülde piirkonna tuuleenergeetika kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohad ja KSH programm.

Lähteseisukohtade ja KSH programmi **avalik väljapanek toimub 24.04.2024 kuni 23.05.2024.**

Lähteseisukohtade ja KSH programmiga on väljapaneku ajal võimalik tutvuda Põhja-Sakala valla kodulehel pohja-sakala.ee/ eriplaneering ning tööaegadel **Põhja-Sakala vallamajas** (Suure-Jaani linn, Lembitu pst 42) ja **Tääksi raamatukogus** (Tääksi küla, Tääksi põhikool).

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada lähteseisukohtade ja KSH programmi kohta arvamust. Arvamused palume saata e-posti aadressil info@pohja-sakala.ee või aadressil Lembitu pst 42, 71502 Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala valla, Viljandi maakond.

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja KSH programmi avaliku väljapaneku tulemuste **avalik arutelu toimub 13.06.2024 Põhja-Sakala vallamajas** (Suure-Jaani linn, Lembitu pst 42) algusega kell 15 ja **Tääksi koolimajas** (Tääksi küla, Tääksi põhikool) algusega kell 17.

Saame tuttavaks

Silja Kulagina, sotsiaaltööspsialist

22. aprillist töötab vallavalitsuse sotsiaaltööspsialistina Silja Kulagina.

Enda kohta kirjutab ta nii: „Olen sündinud ja üles kasvanud Põhja-Sakala vallas ning mind seovad selle piirkonnaga paljud toredad mälestused.“

Tartu Ülikoolis õppisin sotsiaaltööd ja sotsiaalpoliitikat. Lisaks töökogemusele kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajana ja rehabilitatsiooni valdkonnas oman mitmekülgset rahvusvahelise koostöö kogemust. Minu praeguse töö eesmärgiks on tagada kvaliteetne sotsiaalteenuse pakkumine Põhja-Sakala valla elanikele. Soovin anda endast parima ja rakendada oma teadmisi-oskusi sotsiaaltöö põhimõtete elluviimiseks, mis aitavad kaasa kohalike elanike toimimisele ning valla arengule üldisemalt.

Mul on mitmeid huvialasid ning püüan teatava loomingulisusega suhtuda ka igapäevatoosse. Enda jaoks olen leidnud loominguliseks eneseväljenduseks kunsti ja muusika, mis aitavad erinevatel eluetappidel paremini toime tulla ning on vahelduseks igapäevastele tegevustele.“

Soovime uuele kolleegile palju edu ja kordaminekuid!

FOTO: MARKO REIMANN

EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED TOIMUVAD 3.-9. JUUNINI 2024

Hiljemalt 30.05 saadab Siseministerium valijatele valimiste teabelehe vajaliku infoga. Valijale, kellel on Eesti teabeväravas registreeritud või rahvastikuregistrisse kantud e-posti aadress, saadetakse teabeleht elektrooniliselt. Valijate nimekirja peetakse elektrooniliselt ja hääletada saab ükskõik millises jaoskonnas.

Põhja-Sakala vallas on valimisjaoskonnad avatud järgnevalt:

Valimisjaoskond nr 1
Kõo ringtallis (saalis) 07.06 kell 12-20 ja 09.06 kell 9-20
Olustvere lasteaia saalis 08.06 kell 12-20

Valimisjaoskond nr 2
Kõpu lasteaia saalis 07.06 kell 12-20 ja 09.06 kell 9-20
Sürgavere spordihoones 08.06 kell 12-20

Valimisjaoskond nr 3
Suure-Jaani tervisekoja Hüpasaare seminariruumis 03.06-08.06 kell 12-20 ja 09.06 kell 9-20

Valimisjaoskond nr 4
Vastemõisa rahvamaja fuajees 07.06 kell 12-20 ja 09.06 kell 9-20
Tääksi koolis 08.06 kell 12-20

Valimisjaoskond nr 5
Võhma Vaba Aja Keskuses 07.06-08.06 kell 12-20 ja 09.06 kell 9-20

Head MTÜ-de ja kogukondade esindajad!

13. MAIL KELL 17.30 VÕHMA KOGUKONNAMAJAS

Tallinna tn 11 a, Võhma

PÕHJA-SAKALA VALLA KÜLADE JA KOGUKONDADE ÜMARLAUD

Päevakorras:

1. AS Põhja-Sakala Haldus tegevusest (Lembit Kruuse).
2. Põhja-Sakala raamatukogu struktuuri optimeerimisest (Monika Jõemaa).
3. Info uue turvalisuse tõstmise projekti kohta.
4. Kaasava eelarve suuruse määramine 2025. aastaks.
5. Jooksvad küsimused.

NB! Tauno Härginen (tel 502 0509) sõidab bussiga (13 kohta) Vastemõisast välja kell 16.50, vahepeatus Suure-Jaanis Anne lillepoe juures.

Viljandi Tarbijate Ühistu ehitab Vastemõisa külla uue kaupluse

Viljandi Tarbijate Ühistu plaanib veel sel aastal ehitada senise väikekaupluse asemele ilusa ja kaasaegse A-energiaklassiga Coop kaupluse, mis on senise kauplusega võrreldes kaks korda suurem nii pinnalt kui ka sortimendilt.

Viljandi Tarbijate Ühistu juhatuses Priit Aule sõnul on tänased rendipinnal asuvad ruumid amortiseerunud ning puuduvad mõistlikud võimalused kaupluse laiendamiseks. „Ühistu otsustas Vastemõisa inimestele ehitada täiesti uue kaupluse, mis lisaks suuremale sortimendile pakub 200 ruutmeetrit ka meeldivat ostukeskkonda klientidele ning mugavaid

töötajatele,“ ütles Aule.

Väikeses piirkonnas on Aule sõnul uue kaupluse ehitamine julge otsus, kuna tasuvusaeg on suurlinnaga võrreldes oluliselt pikem. „Coop on ühistuline organisatsioon ning kiire tasuvuse kõrval on meie jaoks veelgi olulisem, et piirkonna ainus kauplus oleks jätkusuutlik,“ lisas ta. Lähim kauplus asub 8 km kaugusel Sügaveres.

Uus kauplus ehitatakse vanast kauplusest 300 m kaugusele asula tee äärde, kus on hea nähtavus ja ligipääs nii kohalikele kui ka asulat läbivatele klientidele. Kauplus on energiatõhus nii valgustu-

se, külmaseadmete kui ka kütte poolest ning hakkab osaliselt saama energiat 20 kW päikesepargist, tänu millele on planeeritud hoonel saanud arvutuslikult A-energiaklassi. „Energia-õhusus on väikekaupluse puhul äärmiselt oluline, kuna viimased aastad on näidanud, kui palju kahju võivad kõrge energiainnald kauplustele teha,“ ütles ühistujuht.

Kaupluses saab olema sularaha sisse- ja väljamaksmise võimalus, taaraautomaat, kohvimasin, kohapeal küpsetatud soojad saiakesed jpm.

Uue kaupluse ehitamine algab mais ning kui kõik läheb plaanipäraselt, avab

uus kauplus ukseid juba käesoleva aasta lõpus. Üle 25 aasta endises meierei hoones tegutsenud kauplus on avatud kuni uue kaupluse avamiseni ning kõik

tänased töötajad jätkavad tööd uues kaupluses. „Kui kauplusel läheb hästi, siis ei ole välistatud, et palkame inimesi juurdegi,“ lisas ühistujuht lõpetuseks.

Viljandi Tarbijate Ühistu ehk Coop Viljandi on asutatud 1910. aastal. Täna on ühistul 23 kauplust, 263 töötajat ja üle 500 klient-omaniku.

RMK korraldab ümber metsaülemate töö

Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) annab teada ümberkorraldustest oma töös. Siiani metsaosakonda kuulunud metsaülemad kuuluvad nüüd RMK regioonide (Kirde, Kagu, Edela) koosseisu.

RMK soovib selle muudatusega liikuda regioonipõhise juhtimise poole, kus samaliigilised tööd on RMK siseselt koondatud ühte struktuuriüksusesse ning regiooni juht vastutab oma meeskonnaga laiemalt regiooni territooriumil toimuvate tegevuste eest. Vastavalt RMK uuele arengukavale tegutsetakse visiooniga, et RMK erinevad tööd, sh metsatööd, oleksid veelgi põhjalikumalt, laiapindsemalt ja kõigi võimalike osapooltega kooskõlastatult planeeritud ja tehtud.

Kõik tööde etapid – planeerimine, läbirääkimine ja tööde tegemine on nüüdsest ühes kohas – regioonis. Kogu süsteemi toimimise eest vastutab regiooni juht – Edela regioonis on selleks Edela regiooni juht Aivar Laud.

Edela regioonis töötab neli metsaülemat:

- Andres Tammeveski, kelle tööpiirkond on Saaremaa, Muhu, Hiiumaa ja Ruhnu vald;
- Heiki Ärm, kelle tööpiirkond on Pärnu linn ja Häädemeeste, Kihnu, Läänemere, Põhja-Pärnumaa, Saarde ja Tori vald ning Viljandi linn ja Mulgi, Viljandi ja Põhja-Sakala vald;
- Margus Emberg, kelle tööpiirkond on Kehtna, Kohila, Märjamaa ja Rapla vald ning Haapsalu linn, Lääne-Nigula ja Vormsi vald;

• Jaan Schults, kelle tööpiirkond on Keila linn ja Tallinn, välja arvatud Pirita ja Lasnamäe linnaosa ja Aegna saar, ning Harku, Kiili, Lääne-Harju, Saku ja Saue vald.

Regiooni metsaülemate peamised tööülesanded on:

- olla esmaseks kontaktiks kohalikul tasandil;
- kooskõlastada regiooni nimel planeeringuid, ehitiste projekte ning projekterimistingimusi ja ehituslubade ning kasutuslubade taotlusi;
- pidada läbirääkimisi piiratud asjaõiguse ja kinnisasjade omandamiseks;
- sõlmida erateede kasutamiseks pikaajalisi kokuleppeid ja asjaõiguslikke kasutuslepinguid;
- sõlmida lühiajalisi võlaõiguslikke maakasutuslepinguid kehtestatud hinnakirja alusel ja jälgida nende täitmist;

• sõlmida riigimaa ja hindusliku kasutuse lepinguid ja esindada RMK-d jahindusnõukogudes;

• anda kasutusse RMK metsateid, -sihte ja laoplatse ning muid kinnisasju, näiteks mittekommertsürituste pidamiseks.

Endiselt räägib RMK kohalikega läbi kodulähedaste metsade majandamistööd ning koostab pikaajalisi majandamiskavade koostöös kohaliku kogukonnaga. Seda tööd veab eest kaasamispeerialist Elor Ilmet.

Tema ülesandeks on:

- määratleda kõrgendatud avaliku huviga piirkondi;
- pidada arvestust ja nõustada regiooni juhte üldplaneeringu menetluses kokku lepitud ja RMK siseste kõrgendatud huviga alade (KAH ala) määramise küsimustes;

• koostada KAH alade pikaajalisi metsatööde kavasisid;

• korraldada RMK plaanitavate metsatööde, metsaparandustööde jt tutvustamist huvitatud osapooltele jms;

• olla esimeseks kontaktiks, kelle poole KAH alade asjus pöörduda.

Maade ja ehitistega seotud toimingud (nt kinnisasjade omandamine, üleandmine, võõrandamine ja pikaajaline kasutusse andmine, servituutide seadmine), millega senine metsaosakond tegeles, liikusid kinnisvaraosakonda.

Kui tekib küsimus, kelle poole ühes või teises riigimetsaga seotud küsimuses pöörduda, võtke ühendust oma piirkonna metsaülemaga või regiooni juhiga. Samuti võib saata kirja aadressil edela.regioon@rmk.ee, millelt see edasi õige töötajani suunatakse.

Kõigi eelpool nimetatud töötajatega saab ühendust kontaktidel:

- metsaülem Andres Tammeveski, andres.tammeveski@rmk.ee, tel 5300 4942
- metsaülem Heiki Ärm, heiki.arm@rmk.ee, tel 503 1423
- metsaülem Margus Emberg, margus.emberg@rmk.ee, tel 514 2148
- metsaülem Jaan Schults, jaan.schults@rmk.ee, tel 528 2363
- kaasamispeerialist Elor Ilmet, elor.ilmet@rmk.ee, tel 505 3401
- regiooni juht Aivar Laud, aivar.laud@rmk.ee, tel 514 4133

Kodanikuühiskonna innovatsioonifondi 2024. a taotlusvoor keskendub kogukondade ja omavalitsuste koostöö toetamisele elanikkonnakaitse võimekuse tõstmisel

SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK) innovatsioonifondist makstav toetus on mõeldud kogukonnakeskse valitsemisviisi edendamiseks ja elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks kohalikul tasandil.

Julgeolekuolukorrast tingituna on innovatsioonifondi 2024. aasta vooru fookuses just elanikkonnakaitse.

Toetuse eesmärk on:

- kogukonnakeskse valitsemisviisi edendamine;
- kogukonnakeskse valitsemisviisi põhimõttel elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamine ja kohalike olusid ning võimalusi arvestades nende lahendamise

Taotlejaks saab olla Eestis registreeritud ja põhikirja kohaselt avalikes huvides tegutsev mittetulundusühing või seltsingulepingu alusel avalikes huvides tegutsev seltsing.

Toetatakse järgmisi tegevusi:

- esmalt kogukonnasisesest, kogukondade vaheliste ning kohaliku omavalitsuse ja kogukondade vaheliste laiapindsete ja kaasavate arutelude korraldamine elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks ning arendusvajaduste kokku leppimiseks, sh koostöös kogukonnaga kriisiplaani koostamiseks või uuendamiseks;

• eelmises punktis nimetatud tegevuse tõendatud täitmise järgselt elanikkonnakaitse arendusvajaduste lahendamiseks tegevuste elluviimine, teenuste tellimine (näiteks generaatori ühendusvalmiduse loomine, koolituste või nõustamise tellimine

ekspertidelt jne) ja/või inventari soetamine, kui need on põhjendatud projekti eesmärgi saavutamiseks.

Taotlusi saab esitada kuni 15. oktoobrini 2024.

Taotlemine ei ole veel avatud! Taotlemise algusest taotluste menetlemise infosüsteemis antakse teada KÜSK-i kodulehel ja sotsiaalmeedias.

Kogu info kodanikuühiskonna innovatsioonifondi 2024. a taotlusvoorude kohta on KÜSK-i kodulehel.

Taotlusele tuleb lisada mitmeid lisadokumente, mille vormid on olemas KÜSK-i kodulehel taotlusvoorude alamlehel. Toetuse saanud projekt tuleb ellu viia perioodil kuni 31. maini 2025.

Taotlusvoorude baaseelarve on 875 000 eurot, millele lisanduvad nende kohalike omavalitsuste piirkondade jaoks mõeldud summad, mis eelmise aasta taotlusvoorust jäid kasutamata.

Kerstin Rei, koordinaator
5854 5754, Kerstin.Rei@kysk.ee

2024. aasta kodanikuühiskonna innovatsioonifondi taotlusvoor infotund toimub 28. mail kell 15.30–17 Zoomis.

Päästeameti esindaja tutvustab elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse teema aktuaalsust ja väljakutseid, KÜSK-i koordinaator tutvustab tingimusi ja taotlusvormi ning kuulata saab ka kogemustlugu. Osalemiseks ei ole vaja ennast eelnevalt registreerida. Infotund salvestatakse ja salvestuse link lisatakse KÜSK-i kodulehele ning on hiljem järelvaadav.

Eestkostjatele suunatud veebileht

Eestkostjate aitamiseks on Justiitsministeeriumi ja Pärnu Maakohtu koostööna valminud veebileht eestkostja.kohus.ee, kus saab teavet ja juhiseid eestkostjate õigustest ja kohustustest.

Eestkostja teejuhi veebilehel on teave eestkostjaks saamise, eestkostja ülesannete, eestkostetava eest hoolitsemise ja valdkonna kohta üldisemalt. Veebist leiab ka eestkostja aruande täitmise juhise, näidisaruande ning vastuseid korduma kippuvatele küsimustele. Samuti annab veebileht ülevaate toetavatest teenustest ja kontaktidest, kus saab lisaks selgitusi küsida.

Tutvu eestkostja teejuhiga aadressil eestkostja.kohus.ee.

Veebilehe mõte on aidata eestkostjatel oma rollist selgemini aru saada, vähendada teadmatust ning hirmu suhelda kohtuga.

Eestkostjatele suunatud ja nende ülesannete täitmisele toetav veebileht on nüüd saadaval ka vene keeles. Paljude eestkostjate emakeel ei ole eesti keel ning on äärmiselt oluline, et kõik eestkostjad teaksid oma ülesandeid selgelt ja arusaadavalt täita.

Kortermajade renoveerimisest, terviklikult ja jätkusuutlikult!

Eestis ei ole hoonete renoveerimine muutunud päevakajaliseks mitte üksnes esteetilisest aspektist või vajadusest lähtudes, vaid seda lükab aina enam tagant ka kliimaeesmärkide täitmise vajadus. Selle kõrval on väga oluline asjaolu, et nii on võimalik energiat säästa ja saavutada parem elukeskkond, millel on otsene mõju igaühe tervisele.

Aga alustagem algusest – millal siis on õige aeg oma kodu korda teha? Aus vastus on, et kõik, mida kasutatakse, ka kulub. Kui Sinu korterelamu on sealmaal, kus kulumist ei märka ainult professionaal, vaid ka Sina ise, siis tasub teema korteriühistu koosoleku päevakorda lülitada.

Kogu ühistute rekonstrueerimise ajaloo jooksul oleme täheldanud vaid ühesuunalist trendi: eelarved kasvavad ja vajalike tööde nimekiri pikeneb, mis tähendab, et elanikule läheb renoveerimine aasta aastalt kallimaks. Hinnatõus ehitussektoris on viimase kuue-seitsme aasta jooksul olnud märkimisväärne ja jätkuv. See tähendab, et renoveerimist edasi lükates kulub hoone jätkuvalt, võib lisanduda probleeme ning selle kõrval võivad võimalikud renoveerimiskulud veelgi kasvada. Lisaks on renoveerimisaeg ajaliselt pikenenud, mis tähendab,

et mida varem renoveerimisega alustada, seda varem saab hakata nautima selle vilju.

Kogemustele tuginedes prognoositakse, et aastaks 2030 võivad ehitushinnad olla praegusest kuni poole suuremad. Võidus on need, kes näevad süvenevaid puudusi ning mõtleavad oma korteriühistu vajadustele juba nüüd. Siin on mõned soovitusel, kuidas pihta hakata, kui korteriühistul on tärnanud soov kodu korda teha.

Uuri rahastusvõimalusi

Tööde planeerimiseks koos on ühistul tarvis saada ülevaade rahastusvõimalustest. KredExi (EIS) toetused on muutunud renoveerimise palju kättesaadavamaks, sest pakuvad kuni 50% toetuse määra kindlates piirkondades või tehnoloogiliste lahenduste korral. Mõnede edumeelsete ühistute hästi läbi mõeldud renoveerimisplaani juurde kuuluvad ka päikesepaneelid ja aku-pank, elektriauto laadimiskohad, õuepistikud generaatori tarbeks, samuti parkla, ratta- ja prügimaja, keldriruumide ja -bokside korrastus ning keldriruumidesse varjumiskoha ettevalmistus. Kui nendele töödele laieneb ka KredExi toetus, siis on majanduslikult kasulik need ellu viia tervikprojektina.

Swedbank on viimase 20

aasta jooksul sõlminud üle 8000 laenulepingu ilma, et ühtegi oleks pidanud makseraskuste tõttu maha kandma. See annab tunnistust faktist, et ollakse vastutustundlik finantseerija, kes hoolib oma klientide käekäigust ja jätkusuutlikkusest laenamisel. Pakutakse ka maksekoormuse tõusule leevendust, võimaldades tervikrenoveerimisel 30-aastast tähtaega, mis aitab muuhulgas hoida igakuised maksed väiksemad ja vähendada euribori kasvu mõju.

Pädevad koostööpartnerid

Kui renoveerimise plaan omandab ühistuliikmete jaoks juba selgemaid piire, on aeg hakata partnereid valima. Esimene samm on leida pädev tehniline konsultant, kes aitab mõista renoveerimisega kaasnevaid aspekte, sealhulgas ühistu vastutust ja võimalikke finantsriske.

Partnerite seas valikut tehes tuleks hinnata varasemat kogemust ja seniste tellijate tagasisidet. Koostöö kogenud partneritega aitab luua selget arusaama rollidest ja vastutusest, tagab selle, et dokumendid on korras, projektijuhtimine tõhus ning toetuste tingimused on täidetud ja töö aktiivne kooskõlas. Eduka ehitushanke huvides on ühtviisi olulised läbimõeldud lähteülesan-

ne ja kvaliteetne projekt. Ühispaikkumiste korral on oluline aru saada, kes on peamine vastaspool ja milline on kõikide pakkujate vastutus.

Arvestada tasub ka sellega, et pank hindab laenuotsust tehes ehitaja sobivust ja võimekust, et korteriühistu jaoks oleks teostusrisk minimaalne.

Läbipaistev suhtlus ühistu ja omanike vahel

Korteriühistu eesmärk on tagada oma inimestele parimad lahendused ja turvaline elukeskkond. Väga oluline on ka kiire, aus ja organiseeritud kommunikatsioon ning suure finantsotsuse korral võimalikult suure osa otsustajate hääli. Siinkohal on rõõm tõdeda, et viimastel aastatel on täheldatud selliseid üldkoosoleku otsuseid, kus osalus on üle 70% ning kõik omanikud hääletavad investeringu poolt. See näitab, et nii korteriühistu juhatus kui ka konsultandid on teinud head tööd.

Ühistu jaoks on renoveerimisprojekti käima lükkamine investeringu tulevikku – selle tulemusena säästab ühistu nii loodust kui ka raha.

Käes on karulauguaeg! Ekspert õpetab, mida enne metsaminekut teadma pead

Karulauk (*Allium ursinum*) on üks esimesi kevadekuulutajaid, kes oma vitamiinidest pungil roheline eestlaste toidulaua armastatud lemmikuks on saanud. Tänu soojadele ilmadele on esimesed karulauguhakatised juba oma pead mullast välja pressinud. Mida pead aga enne metsa minemist teadma?

Eesti Loodusmuuseumi eksperdid ütlevad, et kõige tähtsam on korjata kindel olla, et tegemist on tõepoolest karulauguga. Kõige sagedasem taim, millega teda segamini aetakse, on harilik siniliilia ehk tsilla (*Scilla siberica*), aga ka piibeleht ehk maikelluke (*Convallaria majalis*) ja harilik sügislill (*Colchicum autumnale*). „Piibeleht on

väga mürgine taim – mürgine on isegi vaasivesi, kus maikellukese kimpu hoitud,“ hoiatab Eesti Loodusmuuseumi botaanik Jana-Maria Habicht. Nii et selle taime söömine lõppeb tõenäoliselt väga tõsise mürgistuse või isegi surmaga. Sügislill on samuti eluohtlikult mürgine – kui süüa sügislille lehti või sibulat, siis haiglast ei pääse.

Noored karulaugu ja tsilla taimed on üsna sarnased, kasvades aga muutuvad karulaugu lehed keskosast veidi laiemale (mistõttu nad meenutavadki natuke piibelehte ja sügislille). Ka paljud teised vast tärnanud lilled võivad esialgu välimuselt karulauku meenutada. „Üsna kindel tunnus karulaugu eristamiseks on aga talle omane tugev küüslaugulõhn. Niisiis ta-

suks karulauku korjata ainult siis, kui oled veendunud, et tegemist on just selle taimeliga,“ ütleb Habicht. Kui Sa aga pole taimel liigis kindel, siis jäta korjamata! Meeles tasub hoida ka seda, et ka karulauk, rahvapärased metsküüslauk, võib tundlikuma organismiga inimesel tekitada liigse söömise järel seedehäireid, nagu kõhuvalu, iiveldus, oksendamist.

Karulauk kuulub Eestis III kaitsekategooria liikide hulka, mis tähendab, et loodusest võib karulauku enda tarbeks ja mõistlikus koguses korjata, kuid müümine on rangelt keelatud. Need reeglid on paigas selleks, et liigi levik ja arvukus ohtu ei satuks. Niisiis korja ühelt taimelt vaid paar lehte, kindlasti ära korja ära taimelt kõiki

lehti! Korjates vaata ka, kuhu astud – tallamine on samuti taimedele ohtu.

Karulauku on peetud aastasadu ravimtaimeks ning seda kasvatati juba kloostriaedades. 12. sajandil soovitas taimetargast nunn Hildegard Bingenist karulauku kasutada nii seedehäirete puhul kui ka verepuhastuseks. Metsküüslauk on antibakteriaalsete omadustega, samuti on selles väga palju vitamiine ja mineraalaineid.

Karulauku on hea kasutada salatites ning söödavad on kõik taimeosad, tarvitada võib nii toorelt kui marineeritud kujul, kuumades roogades ning pirukate küpsetamisel.

EESTI LOODUS-
MUUSEUM

Suurjäätmete, aia- ja haljastusjäätmete ning elektroonika kogumisringid

Kogumisringidel jäätmete üleandmine on vabatahtlik teenus. Selleks, et teenust saada tuleb esitada teenuse tellimus järgnevalt:

- Tellimust saab esitada telefoni teel 435 5025 või e-kirjaga viljandi@keskkonnateenused.ee.
- Tellimuse esitamisel teada anda tellimuse aadress, jäätmete ligikaudne maht kuupmeetrites ja loetelu mida ning mitu eset üle anda soovitakse (haljastusjäätmete puhul, mitu kotti soovitakse üle anda).
- Kortermajade puhul, kus on toimiv ühistu, tuleb kogumisringide tellimus esitada ühistu poolt.

Suurjäätmete veoring:

- toimub kord kahe kuu jooksul;
 - teenuse saamiseks tuleb esitada tellimus üleval toodud tingimustel;
 - suurjäätmete üleandmine on tasuline, 3.66 €/m³;
 - suurjäätmed peavad olema paigutatud jäätmevedajale ligipääsetavale kohale (nt segaolmejäätmete konteineri kõrval). Asukoha võiks vajadusel vedajaga eelnevalt kokku leppida.
- Üle saab anda: vana mööbel, suured pörandavaibad, kardinaid, madratsid jms.

Aia- ja haljastusjäätmete veoring:

- üleandmine on võimalik tiheasustus- ja küla keskuse maa-alal asuvatele jäätmevaldajatele;
 - kogumisringid toimuvad ajavahemikus 1. aprill kuni 30. november kord kuus;
 - teenuse saamiseks tuleb esitada tellimus üleval toodud tingimustel;
 - jäätmed tuleb pakendada kuni 150 l eelistatavalt läbipaistvasse kotti, et kotis olevad jäätmed oleksid hõlpsasti tuvastatavad. Vajadusel saab sobivad kotid osta vedajalt;
 - kui aia- ja haljastusjäätmete kott sisaldab võõriseid, on jäätmevedajal õigus jätta kott vedamata;
 - aia- ja haljastusjäätmete üleandmine on tasuline, 0.28 €/150 l.
- Üle saab anda: pehmed haljastusjäätmed (lehed, muru, heki pügamisel tekkinud oksad, taimed jms).

Elektri- ja elektroonikaseadmete veoring:

- toimub kord kvartalis;
 - teenuse saamiseks tuleb esitada tellimus üleval toodud tingimustel;
 - jäätmete üleandmine on TASUTA.
- Üle saab anda: erinevad elektri- ja elektroonikaseadmed (kõik, millel on juhe järgi või patareid/aku käib sisse).

EESTI JÄÄTMEHOOLDUSKESKUS

ASPÕHJA-SAKALA HALDUS ANNAB TEADA

Alates 01.05.2024 langevad kaugkütte hinnad Suure-Jaani, Olustvere, Sürgavere ja Võhma vörgupiirkondades.

Soojuse piirhinnad ilma käibemaksuta alates 01.05.2024:

Suure-Jaani 68,24 €/MWh

Olustvere 61,90 €/MWh

Sürgavere 77,92 €/MWh

Võhma 63,62 €/MWh

Hindadele lisandub seaduses sätestatud käibemaks.

Alus: Konkurentsiameti 09.04.2024 otsused nr 7-3/2024-0006H, nr 7-3/2024-0003H, nr 7-3/2024-0004H, nr 7-3/2024-0005H.

Teavitame, et paigaldame kaugloetavaid veearvesteid Võhma linnas.

Töid teostab Silver Kink, tel 505 4105.

Kui Teie majal ei ole veel kaugloetavat arvestit, siis võite ka ise Silveriga ühendust võtta ja endast märku anda – eesmärk on katta kõik meie tegevuspiirkonna elamud kaugloetavate arvestitega.

NB! Arvesteid paigaldame ainult majadele (korteri- ja ühiselamu arvesteid ei paigaldata).

FOTO: SMILLA SANGERNEBO

Kas sa saadad oma pakid pakiautomaadist? Neid asju pead teadma

Eestlased on vilunud pakiautomaatide kasutajad ja pakide saatjad, kuid mitte kõik kodus leiduvad materjalid ja pakendid ei sobi asjade pakendamiseks, tõdeb Omniva sorteerimise juht Evert Rööpson.

Enam kui seitse aastat logistikaettevõttes töötanud Evert on sorteerimisliinil näinud nii lahtist kalamarja, aluspesu kui ka veeveaid kartuleid. Kuidas siis pakkida oma esemed, rõivad või muu väärtuslik kraam selliselt, et need transpordi käigus kannatada ei saaks, ning milliseid materjale võib pakkimisel kasutada ja taaskasutada?

Hea uudis on, et suur osa pakkematerjalidest on taaskasutatavad juhul, kui nendega on lahti pakkimisel hoolikalt ümber käidud.

Vana hea pappkarp – üks väga tõhus ja palju taaskasutatav pakkimise abivahend on vana hea pappkarp. Kindlasti tasub erinevas suuruses pappkarpide varu kodus alles hoida. Neile, kes on sagedased pakide saatjad, tekib selline varu juba iseenesest. Oluline on meeles pidada, et pappkarpis saabunud pakki ei tasu kohe kärsitult lõhki kärstada, vaid rahulikult lahti pakkides

saab karbi kenasti tervena kätte. Nii on võimalik seda vähemalt korra-paar veel kasutada.

Paber- ja kilekotid – samamoodi võib pakkimisel kasutada poest toidu kandmiseks kasutatavaid paber- ja kilekotte. Selliste kottide korduvkasutamine vähendab märgatavalt ka nende keskkonnajalajälge. Kottide kasutamisel tuleb vaid hoolikalt jälgida, et kott oleks korralikult suletud. Selleks võib kasutada täitsa tavalist teipi, kuid mitte maalriteipi. Maalriteip on reeglina pealt vahatatud ja aadressikleepsu on sellele keerule paigaldada. Samuti peaks veenduma, et kottile kleebitud aadresskaardil olev triipkood oleks loetav ning see poleks kortsus või kokku kleepunud.

Mullikile – lisaks pappkarpidele tasub alati alles hoida ka mullikilet, mis on õrnema kauba pakendamisel asendamatu. Mullikilele lisaks sobivad pehmedusena ka vanad ajalehed, kasutatud ja veidi kahjustunud kingipaberid. Tegelikult sobib enam-vähem iga pehme materjal, mida saab näiteks klaasist esemete vahele toppida. Nii jõuavad ka vanaema poolt saadetud moosipurgid ja hapukurgid tervena lastelastele kohale, samuti elektroonikaseadmed.

Tasub mõelda ka sellele, et kui saadetakse ühes karbis mitu eset, mis pole purunemisohtlikud, siis kas on neid vaja eraldi veel näiteks kilesse või paberisse keerata või mitte. Oluline on vältida lekkimist ja purunemist, kuid samas pole iga väikese eseme mitmekordsesse kilesse keeramine keskkonnasäästlik. Seega tasub lähtuda terve mõistuse seisukohast.

Mida pole mõtet taaskasutada? Näiteks juba katkirebitud pabereid, millel on veel eelmise saadetise aadress ja koodid küljes. Samuti tuleks vältida läbivettinud ja tugevalt määrdundud pakendeid või kokku kleepunud kiletükkide

kasutamist.

Taaskasutatavate materjalide puhul peab veenduma, et nende peale ei jääks vanu aadresse ega triipkoode. Kulleri jaoks peab olema üheselt selge, millist koodi ta peab skaneerima.

Kokkuvõttes polegi paki perfektne välimus nii oluline, sest kullerid pole moepolitseinikud.

Hea nõuanne! Igaks juhaks võib pakile alati lisaks aadressikleebile ka näiteks käsitsi kirjutada saaja nime ja telefoninumbri. Kui mingil põhjusel kleebis transpordi käigus kaob või deformeerub, siis saab paki ikkagi kiiresti selle saajani toimetada.

Korduskasutatavate nõude kasutamine avalikel üritustel

Suvi on ukse ees ning see tähendab ka, et mõnused suvised üritused tulekul. Alates 01.01.2024 hakkas kehtima pakendiseaduse nõue, mille kohaselt on avalikel üritustel lubatud kasutada toidu ja joogi serveerimiseks üksnes korduvalt kasutatavaid toidunõusid ehk korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu (PakS § 5 lg 8).

• Avaliku ürituse mõiste on defineeritud korra- ja sisetarvituseks ning selle all mõeldakse avalikus kohas toimuvat ja avalikkusele avatud lõbustusüritust, võistlust, etendust, kaubandusüritust või muud sellesarnast inimeste koosolemist, mis ei ole koosolek.

• Nõue ei rakendu eraüritustele, mis ei ole avalikkusele avatud (juurdepääs üksnes kitsale ringile inimestele, näiteks kutsete alusel).

Seega alates 01.01.2024 ja juhul kui avalikul üritusel

toimub toidu või joogi serveerimine ehk kohapeal tarbimine, ei ole lubatud avalikul üritusel toidu ja joogi serveerimiseks kasutada ühekordselt kasutatavaid söögiriistu, sh ühekordselt kasutatavaid puidust ja papist taldrikuid ja söögiriistu.

Juhul, kui toimub toidu müümine kaasamüügi eesmärgil, siis see nõue ei rakendu, sest ei toimu serveerimist. Toidu kaasamüügi korral peab toitlustaja veenduma, et toitu ei osteta eesmärgiga seda kohapeal tarbida.

Korduskasutusnõue on üleriigiline, mitte valla kehtestatud nõue. Kindlasti on esimene aasta väljakutseterohke ning iga muutusega harjumine võtab aega ja harjumist. Uues olukorras saavad olema ilmselt ka tagasilöögid, seega soovime kõigile kannatlikku meelt.

Ürituse korraldaja peab tagama korduskasutusla-

henduste kasutamise osas nõuete täitmise. Kui toitlustaja kasutab ühekordselt anumaid ja söögiriistu toidu ja söögi serveerimiseks, siis toitlustaja rikub pakendiseaduse nõudeid ning seega on ka toitlustaja võimalik vajaduse korral vastutusele võtta. Kohaliku omavalitsuse eesmärk ei ole trahvida. Eesmärgiks on jäätmeteket vähendada ja edendada ringmajandust. Püüame koos ühise eesmärgi nimel tegutseda.

Toitu ostes tuleb Sul tasuda pandiraha, nii nagu joo- gitaaraga harjunud oleme. Pandi hind sõltub pakendi

tüübist, mida söögikoht kasutab, ja panditasu saab nõu tagastamisel tagasi. Selle käest-kätte ringleva tasu eesmärgiks on hoida nõud ringluses, et need sööja käe läbi prügikasti ei satuks, sest siis muutuksid nõud jälle ühekordselt kasutatavateks ja see ei ole ju korduskasutuse eesmärk.

Ühekordse plasti direktiivi eesmärgiks on vähendada ühekordsete plasttoodete tarbimist ning vältida ühekordselt kasutatavate plasttoodete asendamist mõnest muust materjalist valmistatud ühekordse tootega.

Nõude renti pakkuvad ettevõtted
Ringo Eco OÜ
Ökopere OÜ | Ringkarp
Topsiring
Eesti Pandipakend | Panditops
PartyHelp OÜ | Peobox
Rohetops
LNT Invest OÜ | Green Cup
Rendinõud
MTÜ Uuskasutuskeskus | Laenutamine

Võhma postkontor ajutiselt suletud 20.–26.05.2024

Perioodil 20.05.–26.05.2024 on Võhma postkontor töötaja puhkuse tõttu suletud.

Pakide saatmiseks või saamiseks soovime kasutada lähimat pakiautomaati. Võimalus on tellida telefonilt 664 3330 personaalset postiteenust endale koju või tööle.

Lähim pakiautomaat Võhma Bussijaama pakiautomaat; Tallinna tn 17, Võhma linn

Kirjakandja tööle/koju

Kui elad Eestis maapiirkonnas, saad personaalse postiteenuse osutaja kutsuda oma koju või kontorisse tasuta.

Kirjakandjat saab tööle/koju tellida telefonilt 664 3330 või pöördudes Omniva klienditoe poole (telefon 661 6611 või e-post info@omniva.ee) ja ka kodulehel oleva vormi kaudu.

Kirjakandja osutab järgmisi teenuseid:

- kirisaadetise, postipaki, kullerpaki vastuvõtmine ja kättetoimetamine;
- rahakaartide kättetoimetamine;
- ajakirjade ja -lehtede tellimuste vormistamine;
- markide ja ümbrikute müük;
- maksete vahendus.

Postmarkide müügikohad

Postmarkide lähimad müügikohad leiab Omniva kodulehelt.

Kirjade saatmiseks vajalikud tarbed (ümbrikud, margid, postkaardid jm, lisaks ka valik kaitsemaske ning margipiltidega kinketooteid) müügil Omniva e-poes.

Omniva loodab, et pakutavad alternatiivid teevad postiteenuste kasutamise klientidele maksimaalselt mugavaks.

Omniva: kiire teavitus võib aidata pakiautomaadist saadetud raha tuvastada

Omniva suurendab oma logistikeskuses pakide kontrolli, et tuvastada võimalikud rahasaadetised, mis on nende saatjatelt välja petetud. Samuti kutsutakse kõiki inimesi, eeskätt petturite surve pakiautomaadist oma raha teele pannud inimesi ja nende lähedasi teavitama Omniva klienditeenindust esimesel võimalusel, helistades 661 6616 ja paludes oma pakk peatada.

“Viimastel nädalatel on hüppeliselt kasvanud pettused, kus ennast politsei või muu ametiasutuse töötajana esitlev inimene survestab inimesi telefoni teel erinevatel põhjustel pakiautomaadist raha saatma või seda sinna hoiule jätma. Üheks kuritegeliku skeemi lüliks on kahjuks ka meie pakiautomaadid, mistõttu anname endast parima, et inimesi teavitada, rahasaadetiste valedesse kättesse jõudmist takistada ja õigel ajal sekkuda,” ütles Omniva Baltikumi logistika ja kullervõrgu juht Kristi Unt. Seetõttu rakendab logistikaettevõtte oma sorteerimiskeskuses ka senisest tihedamat pakikontrolli.

“Petuskeemid erinevad mõningal määral, kuid üldiselt veendakse kõikidel juhtudel sularaha pangautomaadist välja võtma ja pakiautomaadist teele panema.” Undi sõnul jäetakse raha ka tihti pakiautomaati hoiule, kust kurjategijad selle esimesel võimalusel ära toovad, mistõttu on ülioluline, et inimene ise või tema lähedane, pereliige, sõber – keegi, kes teab, et raha on pakiautomaati pandud, võtaks ühendust Omniva klienditeenindusega! “Oleme tihedas kontaktis politseiga ja koos on suurem võimalus nii raha tagasi saada kui ka kurjategijad tabada.”

Lisaks paneb Omniva logistika ja kullervõrgu juht inimestele südamele rääkida oma eakamate pereliikmete ja sugulastega, et nad oleksid sellistest petuskeemidest teadlikud ja ei alluks kurjategijate provokatsioonidele.

“Meil on olnud õnnelikke juhtumeid, kus inimeste kiire reageerimine ja ka meie töötajate tähelepanelikkus ning nobe tegutsemine on suutnud petuskeemi ohvriks langenud inimese raha kätte saada ja talle tagastada,” ütles Unt.

Tervisedenduse artiklisari: Vanemaharidus kõigile

Viljandimaa tervisedenduse strateegia aastani 2035 sisaldab endas nelja eesmärki, mille abil toetada laste- ja noorte vaimse tervise valdkonna arendamist. Neist esimene keskendub vanemlike teadmiste ja oskuste toetamisele: Viljandimaa laste vaimse tervise riskid on vähenenud süsteemse vanemahariduse kaudu. Seekordses artiklis tuakse välja vanemahariduse vajalikkus, sest „esimene lammas ei pea minema aia taha!“

Vanemahariduse pakumisel on vajalik toetada vajadusele, tõendus põhisele ja süsteemsusele. Vajadus on Viljandimaal olemas – laste ja noorte vaimne tervis halveneb järjepidevalt ning on kasvanud vajadus ennetada vaimse tervise probleemide tekkimist. Lapse heaolu tagamisel on võtmetähtsusega turvaline, stabiilne

ja toetav kasvukeskkond. Uuringutes on välja toodud, et suur osa vaimse tervise probleeme saavad alguse juba varases lapsepõlves ning vaimse tervise probleeme seostatakse tugevalt pakutava vanemahariduse kvaliteedi, kättesaadavuse ja süsteemsuse puudumisega. On oluline tagada vanemahariduse kättesaadavus juba enne lapse eostamist ning lapsevanemale peaks olema järjepidevalt kättesaadav tõendus põhine ja asjakohane, ilma liigse müra, informatsioon. Süsteemsus seisneb selles, et vanemahariduse pakumisel peaks arvestama lapse iga arenguetaapiga – näiteks teadmised algklassilapse heaolu toetamiseks peaks olema kättesaadavad juba koolieeliku vanemale. Imiku hooldamiseks vajalikud oskused ja teadmised peaks olema kättesaadavad lapseootel vanemate-

le. Vanemal peaks olema lapse tervise ja heaolu toetamiseks oskused olemas juba enne kui nende järgi vajadus tekib.

On väga palju erinevaid võimalusi enda teadmisi täiendada, kuid informatsiooni paljususega kaasneb oht, et teave ei ole ei tõene ning võib hoopiski kahju tekitada. Seetõttu on vajalik olla kriitiline ning järgida tõendus põhisust. Viljandimaa omavalitsustes pakutakse lapsevanematele erinevaid koolitusi – Viljandi Haiglas saab värske lapsevanem osaleda Perekoolis, samuti on mitmed omavalitsused iga aasta rahastanud „Imeliste aastate“ vanemlusprogrammi gruppide toimumist. Viljandi Perepesa pakub süsteemselt vanemlusega seonduvaid koolitusi ja infopäevi. Kahjuks ei leia suur osa vanematest, et nemad oleks sihtrühm ning vanemlusprogram-

mides ja vanematele suunatud koolitustel osalemist peetakse „eile sündinute“ või helikoptervanemate pärusmaaks.

WHO Vaimse tervise parandamise kogukonna juhendis on öeldud: „Keegi pole oma perekonna asjus suurem ekspert kui lapsevanem ja mitte keegi ei saa olla täiuslik lapsevanem.“ Kuid, milline on õigupoolest „täiuslik“ lapsevanem? Kas lapsevanem, kes tagab oma lapsele kõik eluks vajaliku, täidab kõik ta soovid ja armastab tingimusteta, kuid ei paku lapsele eluks vajalikke turvalisi piire? Vanem, kes võimaldab oma lapsele parima hariduse ja sisustab lapse aja huviharidusega, kuid paneb oma lapsele liiga suured ootused? Või on täiuslik lapsevanem see, kes ei palu kunagi abi ja saab ise oma pere eest hoolitsemisega hakkama, kuid rööprähklejana ei leia aega

oma perega kvaliteetaega veeta? Näiteid on veelgi ning ka parema tahtmise korral on alati midagi, mida võiks veel teada. Vanemlus pole must-valge ning vanemaharidus ei ole vajalik vaid valitud grupile. Täiuslikku vanemat pole olemas, kuid on võimalik olla väga hea lapsevanem ning keegi ei sünni väga heaks lapsevanemaks – kõige olulisem on soov olla muutuv maailmas oma lapsele turvakoht, kuhu laps saab julgelt pöörduda lisaks rõõmuhetkedele ka murede või eksimuste korral.

Lapsevanemaks olemist saab õppida, kuid seda ei tasu teha läbi vigade, sest mõni viga võib olla saatuslik ja pakkuda soodsat pinnast vaimse tervise probleemide arenemiseks. Siin tuleb appi vanemaharidus, mis aitab vanemal ette valmistada tavapärasteks ja mitte nii tavapärasteks

olukordadeks või perioodideks vanemluses. Vanemaharidus sisaldab teadmisi lapse baasvajaduste katmisest, oskusi hoida suhteid peres ja teiste last ümbritsevate inimestega, teadmisi vaimse tervise kohta, teadmisi arenguliste etappide, rahumeelse vanemluse kohta ning palju muud. Vanemaks olemine ei ole lihtne, meenutab tihti lausa kaost, kuid pakub samas meeletult palju ilusaid hetki. Selleks, et ilusaid hetki oleks veelgi rohkem, on hea ja lausa kohustuslikult soovituslik enda vanemlike teadmisi järjepidevalt täiendada.

Evelin Tähtväli. FOTO: ERMOGG

Kevadseente hulgas on nii hõrke maiuspalasid kui ka mürgiseid leide

Kevadine metsas uitaja võib juba märgata, et nina on maast välja pistnud nii mõnedki seened – silma jäävad oma punase värvi ja elegantse oleku tõttu kindlasti harilikud karikseened, hooaja alguses kutsuvad uudistama kurrulised kuhikmürklid ja kogritsad. Kuid millist neist tasuks korjata, milline aga on targem metsa maha jätta?

Mürgine on kevadseentest aga kroonliudik (*Sarcosphaera coronaria*). Kroonliudiku viljakahjad on alguses pinnases ja kerajad, hiljem lõhenevad nad tähtjalt ning muutuvad kausikujuliseks. Teda leitakse harva maist juulini Põhja- ja Lääne-Eestis. Liik kuulub kaitstavate liikide II kategooriasse. Tegemist on ohtlikult mürgise seenega. Kui leiate kroonliudiku kasvukoha, andke sellest kindlasti teada Keskkonnaametile või sisestage vaatlus Loodusvaatluste andmebaasi. Nii aitad kaasa looduskaitse korraldamisele. Pea meeles, et kroonliudiku korjamine on keelatud!

Kevadine mets peidab ka hõrke aardeid

Kogritsad, mürklid ja kurrelid on kõik omapäraseid kurrulised seened, mis võivad omavahel kergesti segamini minna. Seega tuleb neid enne söömist

korralikult uurida. Kogritsa muudab omanäoliseks ja äratuntavaks tema kübar, mis on ebahühtlaselt voldiliskortsuline ning meenutab aju. Kui lõikad seene pikuti pooleks, näed hästi, kuidas kübara serv on jalaga täiesti või osaliselt kokku kasvanud.

Kõik kogritsaliigid on värskest ohtlikult mürgised, kuid pärast mitmekordset kupatamist vees muutuvad söödavaks. Keeta tuleb kogritsaid rohkes vees vähemalt kaks korda ja korraga vähemalt kümme minutit ning iga keetmise järel seened värske veega üle loputada. Kupatamisel jääb kogritsates sisalduv mürk güromitriini keeduvee ja veeauru, mistõttu peab neid kupatama hästi ventileeritud kohas. Kogritsate keeduvett on keelatud inimeste ja loomade toiduks või joogiks tarvitada.

Värskest kuivatatud kogritsaid peab samuti enne söömist vees leotama ja kupatama. Pane tähele – kupatamist ei tohi asendada kuumtöötlemisega mikrolaineahjus või pannil! Toorete või valesti töödeldud kogritsate söömisel ilmneb mürgistus peiteaja (tavaliselt 6–12 tunni) järel. See algab iivelduse ja oksendamise, tekkida võivad ka palavik, peavalu ja -ringlus, minestamine või krampid. Raskemate mürgistusjuhtumite korral

näib petlikult, et enesetunne paraneb, kuid seejärel kahjustuvad raskelt, sageli ka eluohtlikult maks ja neerud.

• **Kevadkogrits** (*Gyromitra esculenta*) kasvab liivas-tes männikutes aprillist juunini. Ta eelistab lagedamaid päikselisi kasvukohti – näiteks metsateid ja raiesmikke –, mille pinnas on vähene või rikutud. Kevadkogrits on tavaline kogu Eestis ja esineb kohati lausa massiliselt. Kevadkogritsa tunneb ära aju meenutava punakas-kuni mustjaspruuni kübara järgi. Sealjuures on väga oluline määramistunnus valge või õrnalt punakatoonilise jalaga kokku kasvanud kübara serv. Nii kevadkogritsa kübar kui ka vanema seene jalg on seest korrapäraselt õõnes, noore seene jalg aga õõnes ei ole. NB! Kevadkogritsate mürgistus võib avalduda ka pikema aja jooksul – näiteks loomkatsetel on näidanud vähki tekitavat toimet.

• **Hiidkogrits** (*Gyromitra gigas*) kasvab niisketes kuusikutes ja kuuse-segametsades aprillist juunini. Teda võib leida nii maapinnalt kui ka kõdunenud puidult. Kuna hiidkogrits eelistab lubjarikast pinnast, esineb ta sagedamini Põhja- ja Lääne-Eestis. Hiidkogritsa tunneb ära aju meenutava hele-kuni pruunikaskollase kübara järgi. Väga oluline määramistunnus on ka jalaga vaid osaliselt kokku kasvanud kübara serv.

Hiidkogritsa jalg on valge ja lühike või peaaegu puudub.

Teine kurruline seeneperikond on **mürklid** (perikond *Morchella*), kuid erinevalt kogritsatest on nad hõrgud ja võrratud söögiseened, mida kupatama ei pea. Mürkleid iseloomustab kärjelise pinnaga kübar, mille serv on jalaga kokku kasvanud. Mürklid võib kergesti segamini ajada mürgiste kogritsatega, mistõttu tuleb eristustunnused selgeks teha ja seeni hoolikalt uurida.

Kuigi seene liiginimi võib kõhklusi tekitada, ei ole mürklid mürgiseened, vaid vastupidi – tegemist on väga maitsevate seentega, mida kupatama ei pea. Siiski tuleb vältida alkoholi ja mürklite samaaegset tarbimist, kuna nii võib tekkida mürgistus. Euroopas on mürklid oma hõrgu maitse tõttu hinnatud delikatess, keda on võrreldud trühvlietega.

• **Ümarmürklit** (*Morchella esculenta*) võib aprillist juunini leida aedadest, parkidest, metsaservadelt ja -tukkadest, puisniitudelt ja loometsadest; tihti võivad nad kasvada aedades puukooremultsil. Ümarmürklid kasvavad Põhja- ja Lääne-Eestis, mujal harva. Ümarmürkli tunneb ära kollakaspruuni korrapäraselt kärjelise kübara järgi, mis on kujult ümar kuni munajas. Väga oluline tunnus on valkja ja seest õõnsa

Ümarmürkel. FOTO: EESTI LOODUSMUSEUM

jalaga kokku kasvanud kübara serv.

• **Kuhikmürkel** (*Morchella conica*) on seen, mida molekulaarsete analüüside põhjal seenesüsteemaatikas eraldi liigina enam ei eristata. Siinkohal aga käsitleme teda seenesõprade huvides siiski kompleksliigina (rühm välimuselt väga sarnaseid liike), kuna sellesse rühma kuuluvate Euroopa liikide eristamine on sageli isegi spetsialistide jaoks keerukas. Sarnaselt ümarmürklile võib ka kuhikmürkleid aprillist juunini kohata aedades, parkides, teepeenardel, metsades ja metsaservadel ning väga tihti aedades kasutataval puukooremultsil. Kõige sagedamini kasvavad nad Lääne-Eestis. Kuhikmürkel on jalast pikema koonusja hallikaspruuni kärjetaolise kübaraga, mille kambrid paiknevad korrapärastes pikiridades. Kübara alumine serv on enamikul rühma liikidel (peale kellukmürkli (*M. semilibera*)) valkja ja seest õõnsa jalaga kokku

kasvanud.

Kolmas kurruline kevadkuulutaja on seenemaailmas **kurrel** (*Verpa bohemica*). Kurrel kasvab niisketes haavikutes ja haava-segametsades, kuid harva ka sirelite all. Eestis võib kurrelit kohata enamasti aprillist juunini, mil ta kasvab paiguti lausa massiliselt.

Kurrel on hinnatud ja maitsev söögiseen, mida kupatama ei pea, kuid kurrelite söömisel tuleks mürgistuse vältimiseks hoiduda alkoholi tarbimisest. Kurrelit võib segamini ajada nii mürkli kui ka kogritsaga. Kurreli oluliseks eristustunnuseks on täiesti vaba ehk jalale mitte kinnitunud kübara serv. Pruunikaskollane kuni kollakaspruun kübar kinnitub jalale ainult jala tipus ning on sügavalt ja ebakorrapäraselt pikivoldiline. Jalg on valkjas ja pikk ning täiskasvanud seenel seest õõnes.

Psühholoog annab nõu: kuidas last stressirohkel eksamiperioodil aidata

Kevad ja sellega kaasnev koolilõpp võib laste jaoks olla keeruline aeg: pikast kooliaastast on tekkinud väsimus ning põhi- ja gümnaasiumiastmes lisandub mure eksamite pärast. See on periood, mil paljud noored tunnevad suurt survet ning võivad kogeda stressi.

Peaasi.ee psühholoogi Anna Leena Koržetsi sõnul on koolistressil mitu tunnust, mille järgi lapsevanem võib aru saada, et laps vajab tuge.

„Näiteks kui laps ei tunne rõõmu tegevustest, mis varasemalt rõõmu pakkuksid, tõmbub eemale pere liikmetest ja sõpradest, on suheldes ärritunud ja pahur, pisiasjad ajavad teda närvi, laps sööb rohkem või vähem kui varasemalt, ei maga piisavalt või magab liiga palju. Kõik sellised märgid võivad olla signaaliks, et lapsel võib olla vaimse tervise raskusi, millega ta iseseisvalt toime ei tule,“ selgitas Anna Leena Koržets.

Ta julgustab lapsevanemaid sel teemal lapsega rääkima.

„Oluline on noorele mõista anda, et tema raskusi on märgatud ja ta ei ole oma murega üksik,“ rääkis Anna Leena Koržets.

Psühholoogi viis soovitud, kuidas lapsega koolistressist rääkida:

1. Mõttele läbi, miks sa rääkida soovid ja anna ka lapsele teada!

Oluline oleks lapsele teada anda, miks sa temaga rääkida soovid. Hea on tuua võimalikult konkreetselt välja, mida oled märganud või mis muret teeb. Näiteks võib öelda: „Ma olen märganud, et sa oled viimasel ajal pidevalt väsinud ning sööd vähem. See teeb mulle muret.“

2. Arvesta, et vahel ongi eesmärgiks märkamine ja küsimine.

Kui tegemist ei ole otsese ohuga, tuleb austada lapse õigust vaikida. Isegi kui laps ei soovi vastata ja lähemalt rääkida, on küsimine ja rääkimine võimaluse pakkumine väga oluline ning võib positiivsele muutusele kaasa aidata.

3. Aeg ja koht.

Oluline on leida vestluseks sobiv aeg, veenduda, et nii endal kui lapsel on vestluseks piisavalt aega ning ei ole vaja kohe edasi tormata. Sama oluline on leida vestluseks koht, kus teid ei häirita ning saab mugavalt teineteise vastas istet võtta.

4. Küsi avatud küsimusi.

Katsu sõnastada küsimused nii, et annad lapsele võimaluse ise kirjeldada põhjuseid, miks ta tavapärase olek on muutunud. Ole valmis last ära kuulama ning ära otsusta juba ette, et kindlasti on tegu koolistressiga. Muutuste taga võib hoopis midagi muud olla! Kui laps ei ole väga avatud kõnelema, küsi näiteks: „Räägi lähemalt...“ Too näiteid: „Mõnikord käituvad ini-

mesed nii sellepärast, et... Kas sinuga on ka nii?“

5. Tempo.

Hoia vestlusel rahulikku tempot. Ära kiirusta nõuannetega, jäta vestlusesse pause, et laps saaks lisada talle olulist infot või lihtsalt mõelda. Tunnete sõnastamine ja nende tekkimise rääkimine ei ole üldse nii lihtne kui tunduda võib, eriti noorte jaoks. Kui laps tundub ebalev, siis kindlasti küsi üle, kas said temast õigesti aru. Vahel aitab enda mõtte kellegi teise suust kuulmine sellest paremini aru saada.

Vestluse lõppedes anna lapsele märku, et sinu poole võib alati pöörduda ja oled tema jaoks olemas.

Vaimse tervise noortenõustamine Peahea

Kui lapsevanem on lapse pärast mures, kuid ei tea, kuidas teda aidata, siis võiks abi saamiseks pöörduda Peahea nõustajate poole, kes koos noorega arutlevad, mis on peamised murekohad ja ühiselt tehakse plaan edasiste abisammude osas.

Peahea nõustamine on suunatud 12–26-aastastele noortele, kes tunnevad, et neil on vaimse tervise probleem, näiteks meeleolu alanemine ja kõikumine, ärevus, keskendumisraskused, motiivatsiooni puudus. Peahea nõustamine on tasuta. Nõustamisele saavad registreeruda noored üle Eesti.

Peaasi.ee

Viljandimaal on raskete nakkushaiguste vastu kaitseta enam kui 21% väikelastest

Terviseameti andmetel on Eesti laste hõlmatus riikliku immuniseerimiskava vaksineerimistega COVID-19 pandeemia järel järsult langenud. Vaksineeritus on vähenenud ka Viljandimaal, kus ligikaudu 21% 2-aastastest lastest on leetrite, mumpsu ja punetiste vastu õigeaegselt vaksineerimata. Teiste vaksineerimistega on hõlmatus veelgi väiksem.

Kui veel 2014. aastal ületas laste vaksineerimisega hõlmatus Eestis kõigi olulisemate riikliku immuniseerimiskava vaksineerimise loikes WHO soovituslikku 95% ja püsis 2021. aastani üle 90%, siis viimastel aastatel on vaksineerimisega hõlmatus järsult langenud ja jääb praegu sõltuvalt vaksineerimise keskmiselt vaid 73–85% vahele.

„Laste hõlmatus immuniseerimiskava vaksineerimisega oli väikeses languses juba enne COVID-19 pandeemiat, kuid pandeemia ajal ja selle järel on hõlmatus järsult langenud. Praeguseks on see jõudnud kriitilise piirini, kus oht uute haiguspuhangute tekkeks on väga suur,“ ütles Terviseameti nakkushaiguste epidemioloogia osakonna juhataja Kärt Söber.

Viljandimaal oli 2023. aasta seisuga 2-aastastest lastest leetrite, mumpsu ja punetiste vastu vaksineeritud 79% ning difteeria, teetanuse, läkaköha, poliomüeliidi, *Haemophilus influenzae* tüüp B ja B-viirushepatiidi vastu 77%. 8-aastastest lastest vaksineeriti õigeaegselt difteeria, teetanuse, läkaköha ja poliomüeliidi vastu 86%. 14-aastastest oli leetrite, mumpsu ja punetiste vastu õigeaegselt korduvvaksineeritud vaid 77% ja 16-aastastest difteeria, teetanuse ja läkaköha vastu korduvvaksineeritud 79%.

Kokku on 2023. aasta seisuga Eestis ligikaudu 25 000 kuni 16-aastast last õigeaegselt vaksineerimata. Ekspertide hinnangul tähendab see suurt ohtu uute haiguspuhangute tekkeks.

Eesti Perearstide Seltsi juhi dr Elle-Mall Sadra sõnul ei tea ega mäleta enamik lapsevanemaid täna enam, mida difteeria, teetanuse, leetrid või lastehalvatus tähendavad ja seetõttu ka alahinnatakse haiguste tõsidust. „Soovitame kõigil vaadata koos oma perearsti või pereõega üle, milliste vaksineerimistega tegemine kas pandeemia või mõne muu põhjuse tõttu edasi lükkus või ära jäi ning teha need esimesel võimalusel. Lisaks vaadake üle ka enda vaksineerimised ja vajadusel ajakohastage kaitset,“ soovitas dr Sadra.

Riikliku immuniseerimiskava eesmärk on tagada laste ja noorukite õigeaegne vaksineerimistega hõlmatus. Selleks hangib riik kõik kavas ettenähtud vaksineerimised. Eestis võimaldatakse tasuta vaksineerimist lastele ja noortele tuberkuloosi, B-viirushepatiidi, rotaviirusnakkuse, difteeria, teetanuse, läkaköha, punetiste, leetrite, mumpsu, lastehalvatuse, HPV ja b-tüübi hemofiilnakkuse vastu. Täiskasvanuid vaksineeritakse difteeria-teetanuse vastu iga kümne aasta tagant. Samuti võimaldatakse tasuta gripivaktsiini riskirühmadele, sh kuni 7-aastastele lastele.

Lisainfo veebilehel vaksineeri.ee.

TERVISEKASSA

Sotsiaalkindlustusameti lasteabisse pöördujate arv kasvab iga aastaga

Sotsiaalkindlustusameti lasteabiga võetakse igal aastal üha rohkem ühendust, mullu pea 17 000 korda. 42,6% pöördumistest olid seotud abivajava ning 5,7% hädaohus oleva lapsega.

„Lasteabi tähistab tänavu 15. tegutsemisaastat ning sellest on saanud üks olulisemaid tugisambaid laste heaolu tagamisel Eestis. Üle-eestiline lasteabitelefoni 116 111 käivitati 1. jaanuaril 2009 ning on sellest alates olnud abiks nii lastele endile kui täiskasvanuile, kes abi vajavat last märkavad,“ ütles sotsiaalkindlustusameti peadirektor Maret Maripuu. „Meie kõigi kohus on anda teada hädasolevast

lapsest. Mitte ükski laps ei peaks kannatama alanuduse, hooletusse jätmise, vägivalla või kuritarvitamise tõttu.“

Lasteabi sai võimalikuks tänu Euroopa Liidu riikide ühistele jõupingutustele, kui 2006. aastal kiideti heaks otsus reserveerida kombinatsiooniga 116 algavad telefoninumbriid laste sotsiaalse sisuga teenuste jaoks. Numbrist 116 111 sai üle-euroopaline lasteabitelefoni.

Aastatel 2009–2017 korraldas teenust Arstlik Perearstide Ühendus OÜ, 2018. aastal võttis lasteabi liini üle sotsiaalkindlustusameti laste heaolu osakond. Toona tegutses meeskonnas viis nõustajat ja teenu-

sejuht. Täna on lasteabis kaheksa nõustajat, kellest üks on viipekeelse oskusega ning neli teraapia väljajõppes e-nõustajat, kes pakuvad tuge, kui mure vajab pisut pikaajalisemat sekkumist.

Aastate jooksul on lasteabi arendanud ja laiendanud oma teenuseid vastavalt ühiskonna vajadustele ja tehnoloogia arengule. Kui 2009. aastal sai nõu küsida telefoni ja e-kirja teel, siis:

- 2011. aastal lisandus suhtluskanalina veebivestlus;
- 2014. aastal loodi lasteabi mobiilirakendus ning veebileht lasteabi.ee;
- 2016. aastal võeti vastu lastekaitseadus, mis

kohustas kõiki inimesi viivitamata abivajavast lapsest teavitada kohaliku omavalitsust või lasteabitelefoni 116 111;

- 2019. aastal hakkasid nõustajad täitma lastekaitsetöötaja rolli väljaspool viimaste tööaega;

- 2021. aastal lisandus e-nõustamise võimalus;

- 2023. aastal lisandus pakutavate teenuste nimistusse viipekeelne nõustamine, samuti lisandus võimalus broneerida SKA iseteeninduses aega nii viipekeelsele kui e-nõustamisele, värskeema ilme sai veebileht lasteabi.ee.

Teenuse vajalikkust, usaldusväärsust ja omakostu kinnitab see, et

sotsiaalkindlustusameti lasteabiga võetakse üha sagedamini ühendust. Kui 2009. aastal pöördus lasteabisse ligi 5000 inimest, siis 15 aastat hiljem on see number enam kui kolmekordistunud. Aasta-aastalt on suurenenud abivajava või hädaohus oleva lapsega seotud pöördumiste osakaal. Lapsed teavad hästi lasteabist, sest koguni 18,5% korral võtavad ühendust just lapsed.

Sotsiaalkindlustusameti lasteabi meeskond jätkab aktiivset tööd nii nõustamiste kui teavitustega. Eelmisel aastal külastati mitmeid koole ja laagreid ning jagati teadmisi abivajavast ja hädaohus olevast lapsest. Olulisi teemasid

kajastatakse ka lasteabi taskuhäälingus ning meedias laiemalt.

Lasteabi on olemas igal ajal ja iga murega! Ükski mure pole meie jaoks liiga väike või liiga suur!

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

INFO

telefon: 116 111
e-post: info@lasteabi.ee
koduleht: Lasteabi.ee / veebivestlus avaneb eraldi aknas

Broneeri aeg nõustamisele sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses.

Kuidas tuksub Eesti mehe süda?

Istuv eluviis ja ebatervislik toiduvalik panevad Eesti meeste südame üpriski ohtlikku seisule. Dr Martin Serg annab Eesti meeste südameriisest ülevaate.

„Eesti meeste oodatav eluiga on võrreldes naistega pea üheksa aastat lühem. Tõsi, tervena elatud aastate sooline ebavõrdsus on väiksem, veidi alla kolme aasta,“ ütleb Tervisekassa podcast'is Põhja-Eesti Regionaalhaigla kardioloog dr Martin Serg. Naiste ja meeste tervisenäitajate erinevusi on aga veelgi. Näiteks on alla 50-aastaste meeste kokkupuude tervishoiusüsteemiga võrreldes naistega tunduvalt väiksem. „Arstile jõutakse sageli siis, kui haiguskulg on raske ning nõuab kallist ravi.“

2022. aastal oli südameprobleeme 23% meestest ning Tervisekassal kulus meeste südamehaiguste raviks 75,5 miljonit eurot. „Kõige sagedasem mure on kõrgvererõhutõbi, mis põhjustab südamelihase infarkti, aga ka ajuinsuldi teket. Tüüpiliselt algavad meeste probleemid kuskil 40. eluaastates, sealt edasi hakkab nende haiguste sagedus kasvama. Südamehaigusi esineb üle poolelt 60-aastastel ning 70-aastastest juba kolmveerandil,“ ütleb dr Serg.

Eesti pole erand

See, et meeste tervis on naiste omast kehvem, on üsna sage ka teistes riikides. „Meeste oodatav eluiga ongi kolm kuni üksteist aastat naiste omast lühem,“ selgitab dr Serg ning lisab, et Euroopa piirkonnas on see erinevus kõige väiksem Islandil ning kõige suurem Leedus. „Meie oleme Leedu tulemuste lähedal.“

Siiski on meil ka statistikat, mille üle head meelt tunda. Nimelt on Eesti meeste suremus vereso-

konna haigustesse viimase 30 aasta jooksul langenud 70%. „Me oleme riiklikul tasandil teinud palju ennetustööd ja eluviisid on muutunud positiivses suunas. Kuigi palju on tehtud, on küsimus selles, kas see on piisav, sest kui me räägime südamehaigustest, siis suures osas on see elustiilihaigus.“

Dr Sergi sõnul saaks meeste elustiili parandamiseks veel palju ära teha. „Regionaalhaigla ja Tartu Ülikooli Kliinikumi ühise müokardiinfarkti patsientide andmekogu EuroHeart andmetel oli suitsetamine 2023. aastal meeste seas kaks korda enam levinud kui naistel. Meestel esineb ka rohkem alkoholi liigtarvitamist.“ Ühe südamehaiguste olulise riskitegurina toob dr Serg välja vere kolesteroolisisalduse. „Eesti on negatiivses mõttes huvitaval kohal, sest meil on küllaltki palju perekondlikku kõrget kolesteroolitaset. Seda esineb

Dr Martin Serg: „Iga inimene võiks teada, mis on tema kolesteroolitase ning millised on tema vererõhunäitajad.“

umbes 170 inimesel.“ Kõrge kolesteroolitase ja kõrge vererõhu ühine joon on see, et nendega ei kaasne sageli mingeid kaebusi. „Need on vaikselt tapjad,“ selgitab dr Serg. Seda enam on tema sõnul oluline neid näitajaid regulaarselt analüüsida ja mõõta. „Iga inimene võiks teada, mis on tema kolesteroolitase ning millised on tema vererõhunäitajad.“

Kõik saab alguse lapsepõlvest

Selleks et Eesti mehe süda tuksuks kauem ja tervelt, oleks dr Sergi sõnul vaja hakata tervislikumaid valikuid tegema juba lapseas. „Tagajärjed ilmuvad alates 40. eluaastast, aga põhjused on tekkinud juba lapseas,“ ütleb ta, pidades siinkohal

Dr Martin Serg: „Kõrge kolesteroolitase ja kõrge vererõhu ühine joon on see, et nendega ei kaasne sageli mingeid kaebusi. Need on vaikselt tapjad.“

silmas vähest liikumist ning ebatervislikku toitu. „Tervise Aarengu Instituut on välja andnud toitumispüramiidi, mis võiks olla ideaal, aga selle juures on ka selline toitumispüramiid, mis kajastab reaalsust ehk kuidas me tegelikult sööme. Sealt on näha, kui kaugel oleme ideaalst.“ Statistika näitab, et kuni 11-aastaste laste pu-

hul jälgivad lapsevanemad veel üsna tühisalt, mida laps sööb, kuid 15. eluaastast väheneb näiteks puu- ja köögiviljade söömine pea poole võrra. „Mida vanemaks laps saab, seda ebatervislikumaks ta elustiil muutub, ning see jätkub täiskasvanueas.“ Aga mida siis süüa lisaks puu- ja köögiviljadele? „Vähem soola, vähem rasvast, rohkem taimseid toite, vähemalt korra nädalas kala, vähem magusaid jooke,“ selgitab arst.

Ka liikumist peaks olema juba lapseast rohkem. Dr Sergi sõnul oleme jõudnud ajajärku, kus meil on rohkem ülekaalus kui normaalkaalus mehi, ja see trend järjest süveneb aastatega. „Lapsed peaksid liikuma vähemalt tund aega ning

täiskasvanud pool tundi päevas.“ Seda soovitus jälgib 11-aastaste hulgas vaid 22% ning 15. eluaastast alates juba poole vähem noori. „Nii meie laste kui täiskasvanute eluviis on peamiselt istuv. Laste puhul võib öelda, et mida rohkem nutiaega neile anda, seda vähem nad liiguvad.“ Dr Serg ütleb, et ülekaal ja sellest tulenevad terviseriskid on seotud nii ebatervisliku toidu kui ka passiivse eluviisiga. „Meil on väga palju ära teha tervislike eluviiside propageerimisega noortele.“

Samm-sammult edasi

Viimased uuringud näitavad, et südameriiside toetamiseks piisab 7000–8000 sammust päevas. „Jalutamine on kõige lihtsam meetod ennat aktiivsena hoida.“ Dr Serg ei soovita seada endale liiga suuri eesmärgi. „Kui oled siiani teinud ainult 2000 sammu, siis ära võta eesmärgiks kohe 8000, vaid alusta pigem rahulikult. Sea esmased eesmärgid, mille saavutamine on tehtav.“ Sama soovib ta ka kaalu langetuse puhul. „Muidu lihtsalt motivatsioon kaob ära.“

Samuti ei soovita arst liikumisharrastustega liialt äärmuslikuks muutuda, nagu keskealised mehed teinekord kipuvad tegema. „Liiga palju on olnud

äkkisurmasid nii triatloni- kui ka maratonidelt.“ Dr Serg soovib koormust pigem astmeliselt suurendada ja vajadusel teha koormustesti. „Osa inimesi käib enne maratoni minu juures koormustesti tegemas ja on neid, kellele olen soovitanud mitte minna võistlenu. Võistlusmoment on kindlasti paljudele huvitav, aga see pole kõigi jaoks.“

Lisaks toitumisele ja liikumisele toob dr Serg olulise aspektina välja une ning selle kvaliteedi. „Vähene uni või halb unekvaliteet mõjutab samuti südameriisid.“ Piisav uni on tema sõnul 6–8 tundi. „Üle kaheksa tunni pole ka enam hea.“ Ühtlasi soovib ta heita magama kümne ja üheteistkümnepäevase vahel, mitte pärast südaööd.

Abielus meestel vähem südamesurmasid

Kui võrrelda sama statistikat tüdrukute ja naistega, siis nende tervisekäitumine on parem. „Naised hoolitsevad oma tervise eest rohkem kui mehed. Tüdrukutel on paremad näitajad kui poistel.“ Ka nendel meestel läheb paremini, kelle kõrval on naine. „Paar aastat tagasi avaldati uuring, millest selgus, et mehi motiveerivad tervisekontrollis käima naised. Need mehed, kes on abielus, käivad rohkem tervisekontrollis ja neil on

sellepärast ka vähem südamesurmasid.“

Terviseriskina toob dr Serg välja ka juba eelpool mainitud liigse alkoholi tarvitamise ning suitsetamise. „Suitsetamisest loobumiseks on sageli vaja kõrvalist abi ja meil on õnneks väga häid suitsetamisest loobumise kabinette.“ Suitsetamine on küll hakanud vähenema, kuid samas on noorte hulgas suurenenud e-sigareti tarvitamine. „Tõrva need ei sisalda, kuid teisi kahjulikke aineid on nendes tubakaga võrdselt.“ Alkoholi tarvitamisest rääkides soovib ta rõhutada, et see ei tekita mitte ainult erinevaid südamehaigusi, vaid ka näiteks vähki, ning liigtarvitamisest vabanemiseks on olemas riiklike abivahendid.

Dr Serg paneb meestele südamele, et veresoonte muutused toimuvad üsnagu ruttu ning seepärast on oluline tervislikku eluviisi mitte edasi lükata. „Vabalt võib olla, et 40. eluaastates on tagasipöördumatud kahjustused juba tekkinud.“ Näiteks kaasneb infarktiga armkude, millest ei saa vabaneda. See tähendab, et süda ei hakka enam normaalselt tööle ehk tekib südamepuudulikkus. „Äkki, mehed, võtame ennast kokku ja jõuame naistele järele!“

TEELE TEDER

Enamlevinud südameprobleemid

Diagnoos	Mehi tuhandetes
Hüpertooniatõbi	147
Südamekahjustusega hüpertooniatõbi	145
Südamepuudulikkus	55
Kodade virvendus ja laperdus	45
Stenokardia e rinnaangiin e rinnaahistus	42
Krooniline südamisheemiatoibi	41
Muud südamerütmitused e arütmiaid	37
Äge müokardiinfarkt	16
Südame- ja neerukahjustusega hüpertooniatõbi	9
Paroksüsmaalne tahhükardia	7

Allikas: Tervisekassa

Rinnavähi sõeluuringu sihtrühm laienes: uuringule on kutsutud üle 100 000 naise

Tervisekassa ootab sel aastal rinnavähi sõeluuringule ligi 104 000 naist vanuses 50–74 aastat. Kui varasemalt olid sõeluuringule oodatud vaid 50–68-aastased, siis tänava laiendati sihtrühma ka 70- ja 74-aastastega. See tähendab, et sõeluuringule kutsutute hulka lisandus umbes 15 000 naist.

Sihtrühma laiendamine on tingitud sellest, et rinnavähk on endiselt Eesti naistel kõige sagedamini esinev vähivorm – igal aastal haigestub üle 900 naise ja neist umbes veerandil on

haigus avastamise hetkel juba kaugele arenenud. Rinnavähi sõeluuringul on aga lootust leida vähk varajases faasis, kui ravi on lihtsam ja kergemini talutav ning tervenemine täiesti võimalik.

„On hea meel näha, et naised käivad sõeluuringul aina usinamalt ja pööravad oma tervisele üha rohkem tähelepanu. Mõõdunud aastal võttis rinnavähi sõeluuringust osa 65% kutsututest – see on kõigi aegade rekord,“ sõnas Tervisekassa sõeluuringute teenusejuht Maria Suurna ja lisas, et

mida rohkem naisi osaleb sõeluuringul, seda vähem on rinnavähist põhjustatud surmasid.

Viljandi maakonnast võttis rinnavähi sõeluuringust eelmisel aastal osa 69% kutsututest. „Võrreldes varasemate aastatega on Viljandimaal rinnavähi sõeluuringu hõlmatus kasvanud. Tunnustan kõiki naisi, kes on juba sõeluuringust osa võtnud ja innustan ka teisi seda tegema,“ sõnas piirkonnas sõeluuringute tegevustega seotud olev Kärt Russak.

Sel aastal on tasuta uuringule oodatud ravikindlustatud ja -kindlustamata naised sünniaastaga 1950, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972 ja 1974. Aja broneerimiseks kasutage Terviseportaali või pöörduge sobivasse tervishoiuasutusse. Oluline on sõeluuringul osaleda ka kaebuste või sümptomiteta, sest varajases staadiumis rinnavähk endast märku ei anna.

Rohkem infot: soeluuring. ee/rinnavahk/

TERVISEKASSA

Tegevuskoht	Telefon	Vastuvõtt
Viljandi bussijaama parkla	+372 600 3155	05.08.24–09.08.24
Viljandi bussijaama parkla	+372 600 3155	07.10.24–11.10.24
Mulgi vald, Abja-Paluoja, Valla-valitsuse parkla	+372 600 3155	25.11.24
Mulgi vald, Karksi-Nuia, Coop kaupluse parkla	+372 600 3155	26.11.24
Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani Tervisekoja parkla	+372 600 3155	27.11.24
Põhja-Sakala vald, Võhma, Coop kaupluse parkla	+372 600 3155	28.11.24
Viljandi bussijaama parkla	+372 600 3155	02.12.24–20.12.24

Liikumispäev

25. aprilli hommikupoolikul oli Suure-Jaani kooli saal suminat täis. Põhja-Sakala valla lasteaedade koolieelikud kogunesid Suure-Jaani lasteaia Sipsik korraldatud liikumispäevale. Üritus toimub traditsiooniliselt aprillis, mis on tuntud kui südamekuu.

Algselt vabas õhus planeeritud üritus sai heitlike ilmade tõttu üle viidud kooli saali. Seal ootasid lapsi juba korraldajad, juhendajad ning ürituse sponsorid. Sissejuhatus tegi Sipsiku direktor Riina, kes andis ükshaaval sõna läbiviijatele, et nood end tutvustaksid. Sõna tervituseks sai ka valla esindaja Kaie Toobal. Seejärel aga kuulutati välja üllatusesineja ansambel Folkista osalistega, kes esitasid mitu kaasahaaravat lugu. Viimane neist lasi lastelgi kaasa lüüa tantsus pika ketina, mis lookles läbi saali.

Nüüd rääkis Sipsiku liikumisõpetaja Sirle, mida päev kaasa toob, milline on ajakava ja mida lapsed tegema peavad. Seejärel oli aeg soojenduseks, mille viis läbi Suure-Jaani kooli õpetaja Liis Kuresoo. Soojendus tehtud, said kõik minna punktidesse, mis tutvustasid mõnda spordiala või lasid osavust proovile panna. Punkte oli kokku viis ja nendeks olid: jalgpall, korvpall, discgolf, kergetõustik ning osavus- ja tähelepanumängud. Aega igas peatuses oli kümme minutit ning seejärel liiguti kokkulepitud viisil järgmisesse.

Lapsed said teadmisi ja kogemusi, täiskasvanud juhendada ja osa võtta. Lusti oli palju, saal pulbitseis energiast ja päev läks igati korda.

Aeg oligi sealmaal, et kokkuvõtte teha, tänada osalejaid ja korraldajaid.

Osalejad said kõrrejo-

gi ja valla sümboolika-ga helkuri, Suure-Jaani tervisekoda lisa kõigile kotitäre vitamiine banaane ja õunte näol. Korraldajaid sai samuti väikse meenega meeles peetud. Üritus jäädvustati pildis ja videos, millega tegeles Marko Reimann. Lasteaed kajastab omi tegevusi Facebookis omanimelisel lehel.

Sipsiku pere tänab ürituse korraldajaid ja toetajaid. Nendeks olid Janary Kaljo, Liis Kuresoo, Raivo Nõmm, Sergei Vassiljev, Sirle Linnu, Agnes Papp, Suure-Jaani kool, Põhja-Sakala vallavalitsus, Suure-Jaani Tervisekoda.

Üksteisest lahkuti sõnadega: „Kohtumiseni järgmisel aastal!“

KÜLLIKY LOHU

Suure-Jaani lasteaia Sipsik
õppejuht

FOTOD: ERAKOGUST

Lase noorel end üllatada

Oleme koolis ammu mõtisklenud teemal, kuidas anda õpilastele suurem vabadus ja ka võimalus osaleda koolielu huvitavamaks tegemisel. Ei taha ju minna kellegi juurde ja öelda, et vot sina, „Mari“, pead nüüd tegema selle ürituse või sina, „Juku“, mõtled sellele üritusele tegevused välja.

Vähemalt sel kevadel sai see dilemma lahendatud majandustunni ettevõtluse osaga, kui õpetaja leidis, et miks mõelda ja arutleda ettevõtlikkust niisama suusõnaliselt, kui võib anda õpilastele ülesande teha või korraldada midagi päriselt. Nii sündiski ülesanne „Kuidas saan mina muuta oma koolielu huvitavamaks“. Õpilased said vabalt valida omale grupi, kellega koos toimetada, ainuke piirang oli, et üle 6 liikme grupis ei ole ja üritus tuleb korraldada sisuliselt 0-eurose eelarvega.

Sellest sündis viis väga erinevat ja huvitavat ideed, millest kolm on juba teostatud ja kaks toimuvad kevadsemestri lõpus.

Üks õpilaste grupp korraldas terve nädala 1.-6. klassi õpilastele tantsuvahetunde, teine grupp viis 1.-6. klassile läbi ajalootunni Kõpu mõisa teemal ning kolmas grupp

Ajalootund.

FOTOD: KADRI LINDER JA ANDRA LIIBERG

Pallimängude öö.

Saali disko.

korraldas kogu koolile pallimängude öö. Korraldamist ootavad kevadine spordipäev ja maastikumäng algklassidele. Kõik korraldatud üritused on hästi õnnestunud ning osalejad on rahule jäänud, kindlasti õnnestuvad suurepäraselt ka tulevased projektid.

Täiskasvanutena me tahaks noortelt sageli midagi nagu saada, samas kas me ikka ütleme seda

neile ka välja ja anname selleks võimalusi. Usaldame rohkem järeltulijat põlvkonda, las nad õpivad varakult midagi tegema ja looma ning läbi selle ka vastutust võtma. Nii on noortel lõbusam ja meil endal võib-olla natuke lihtsam elu.

NELE RATTAS

Kõpu põhikooli kehalise kasvatuse õpetaja

Aprill Kirivere koolis

Naljakuu algas meie koolis päris põnevate väljasõitudega. Aprill oli projektiderohke ja pakkus õpilastele õppimisvõimalusi väljaspool klassiruumi.

8. aprillil toimusid õppekäigud 1.–9. klassi õpilastele Uuealle talumetsa ja Eeriksaare teetallu. Väljasõidud said teoks projekti „Mets – meie sõber“ raames. Uuealle talumets on keskkonnasõbralikult majandatav talumets Viljandimaal, mille majandamisel arvestatakse püsivuse põhimõtteid. Õppekäigul said õpilased praktilisi teadmisi, mis keskendusid metsale, loodushoiule ning jätkusuutlikule ja säästvale eluviisile.

Õpilastele pakkus kõige rohkem elevust ja põnevust programmis erinevate metsas vajaminevate vahendite kasutamise võimalus. Lapsed said proovida saagimist, võsalõikust, saime teadmisi, kuidas hinnata puude kasvu teatud maa-alal. Lapsed said võimaluse ehitada omale onne ja peidukaik maha langenud oksatest. Väga õpetlik oli ka puude istutamine ning sobiva koha otsimine metsa all.

Metsas käidud, liikusime oma õuesõppepäeva-ga edasi Eeriksaare teetallu. Peremees ja vahva koer tegid õpilastele väikese jalutuskäigu põldudel, kus kasvatatakse erinevaid teetaimi. Samuti saime teada, et Väeteedes ei kasutata vaid põllul kasvatatud taimi, vaid käiakse ka metsas korjamas erinevaid metsataimi. Õpilased said maitsta kohapeal valmistatud teesegu ning segasid ise kokku endale meelepärase teesegu.

9. aprillil osalesid meie kooli 4. klassi õpilased maastikumängul Olustveres. Olustvere kool saatis põneva küllakutse Põhja-Sakala valla koolide 4. klassidele ning meil oli väga heameel sellisel üritusel osaleda. Maastikumäng algas lastele kõigepealt väikese ülevaatega „2024. aasta tegijad looduses“ tutvustamisega ning siis jagunesid õpilased segavõistkondadeks. Algas teadmiste jaht Olustvere mõisa pargis ja kooli ümbruses. Uued sõbrad ja põnevad teadmised natukene teistsugusel koolipäeval.

18. aprillil toimus väljasõit 1.–5. klasside õpilastele Pajumäe tal-

lu. Väljasõit sai teoks PRIA kaasnevate haridusmeetmete projekti kaudu. Õppekäik koosnes kahest osast – ekskursioon ja töötuba. Giid rääkis lastele talu ajaloost, masinatest ja loomadele varutud söötadest. Lapsed said näha laudas lehma ning sellel päeval jagus paisid päris palju loomadele. Lapsed soovisid väga nunnutada ka pisikesi vasikaid, kuid nemad olid liiga arad, et võtta vastu nii palju korruga tulevaid paisid. Vasikad uudistasid lapsi nende endale ohutul kaugusel. Kui kõik lehmad said paitatud ja mõned julgemad ka oma käega söödud, suundusid õpilased edasi kohupiima töötuppa.

Lapsed said kohapeal maitsta ja kokku segada omale meelepärased kohupiimakreemid. Kõige populaarsemaks osutus karamelliga kohupiim. Maitsestatamata jogurt ja juust said samuti järgi proovitud ning leidis ka neid, kes lahkusid talust kodu poole oma juustukeraga.

LIINA NIKONOROVA
huvijuht

Kooliaasta teine pool Olustvere põhikoolis

Eesti kirjanduse päev

Epp Petrone pabatab oma raamatutest.

30. jaanuaril, Anton Hansen Tammsaare sünnipäeval tähistasime ka meie oma koolis Eesti kirjanduse päeva. 1.–4. klass pühendas sel päeval rohkem aega Eesti Lastekirjanduse

Keskuse üleskutsule valida Nukitsa konkursi raames enda lemmikkirjaniku ja -illustraatorit.

4. klassi õpilased olid pühendunud Edgar Valteri pokudele ja uurisid lähemalt kirjaniku ning illustraatori elulugu. 3. klass kujundas lasteraamatute plakateid. Lisaks toimus hommikul kirjandushommik kamina ees.

5.–6. klassi õpilased otsisid kirjanduse tundides infot 20 eesti kirjaniku kohta ning sellest valmis tore kirjanike rivi.

7. klassi õpilased otsisid eesti kirjanike poolt öeldud kuulsaid sõnu ning kujundasid nendest pildid.

4.–9. klassi huvilistele avanes põnev võimalus koostamisega kirjaniku ja kirjastaja Epp Petronega, kes tutvustas oma raamatute saamislugu ning kirjastaja ametit.

2. klass käis inimeseõpetuse tunnis tutvumas Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli muuseumi ja arhiiviga. OTMK-1 oli kooli 110. sünnipäev. Suur tänu Helme Uusenile!

Võõrkeeltepäev

2. veebruaril toimus traditsiooniline võõrkeeltepäev, mille käigus tutvusime keeltega meie ümber. Päev algas ülekoolilise võistlusega SPELLING BEE. See on võistlus, kus osalejatele öeldakse inglisekeelne sõna ja ta peab selle tähtaaval inglise keeles häälima. Eelnevalt olid juba välja selgitatud tublimad „spelijad“ alates 4. klassist: Aleks, Arthur, Ryan, Sandra, Robert, Rene, Jonatan, Steven, Jaagup, Karmen, Loorelei, Daniela ja Jane. Võistlus oli väga pinev ning osalejad väga tublid. Kiitus osalejatele!

Meie kooli parimad on: I koht Steven Jürimäe (8. klass); II koht Robert Moorast (6. klass); III koht Karmen Anderson (8. klass).

Kogu Kooli Klassiõhtu (KKK)

5. veebruari õhtupoolik koolimajas oli rõõmsat koosolemist nautivate õpilaste päralt. Toimus 5.–9. klassi ühine klassiõhtu. Täname Markust, kes hoolitses muusika eest, ja Karmenit ning õpilasesinduse liikmeid, kes tegelesid peo ettevalmistusega. Kuna koolipere on rohkearvuline, siis KKK oli kahes järgus. Nooremad õpilased viisid oma seltskondlikud tegevused läbi järgmise päeva pärastlõunal. Igatahes oli tore vahelduseks lihtsalt seltskonnamänge mängida.

Stiilinädal

Stiilinädal pani nii õpilasi kui õpetajaid tavatult riietuma.

12.–16. veebruaril toimus õpilasesinduse korraldatud stiilinädal. Iga päev sai katsetada erinevaid stiile, mis vajasid tõsiselt ettevalmistust ning vahel isegi julgust. Tore oli tõdeda, et osalejate arv iga päevaga tõusis ning see pakkus koolielule veidike vaheldust. Aitäh osalejatele!

Eesti Vabariik 106

Päev oli pidulik. Laulud, tantsud ja luuletused kõlasid Eesti auks. Meie kooli direktor Liivi kõneles inimeseks olemisest ja tarkuse tarvilikkusest. Õnnetlesime oma kooli poolt direktorit kõrge tunnustuse eest – Põhja-Sakala valla teenetemärk, mis omistati vallavanema vastuvõtul eelmisel õhtul. Jätkus ajaloopäev, kus sai kuulata 9. klassi ettekandeid. Päeva lõpetas viktoriin, mis pakkus põnevat infot meie riigi kohta.

Emakeelepäev

Üle-eestilise emakeelepäeva tähistamist alustasime sel aastal juba päev varem ühise lugemistunniga, kus kogu kool pühendas 1. tunni enda raamatu lugemisele. Seejärel laulsid 4. klassi õpilased ja tervitasid kõiki mitmete erinevate maade keeles. Õpetaja Anu Kivi tutvustas meile Kristjan Jaak Petersoni elulugu ja tema tähtsust meie emakeele kujunemisel ning vanema astme õpilased lugesid luuletusi.

Pärast lühiloengut suundusid 6.–9. klass keelejooksule, mille käigus tuli nii meie enda majas kui ka teenindus- ja maamajanduskooli poolele leida luulevormis antud vihjete põhjal üles kontrollpunktid ning nuputada seal toredaid keeleülesandeid. 1.–4. klass suundusid aga ühisele mälumängule, kus nuputamist jagus lõunani.

14. märtsil said õpilased vahetundide ajal vaadata Eesti Keele Instituudi poolt loodud toredaid lühivideoid meie keele muutumisest sadade aastate jooksul ning meie perekonnanime ja sõnade tekkimise jms muutumise lugusid. Lisaks said õpilased nuputada sõnakonkursi Sõnaus raames pakutud uudissõnade tähendusi. Tegime ka e-etteütlust ning 8.–9. klasside õpilased said võimaluse osaleda kohtumisel ajakirjanik Madis Jürgeniga.

Kuulutasime välja ka jubelugude jutukonkursi „Õud-selt ohtlik Olustvere“ parimad. Konkursi võitis 6. klassi õpilane Sandra Lõoke. Tunnustati ka 5. klassi tüdrukute Lisandra Indre ja Rosanna Tilga ühistööd ning sama klassi õpilast Ryan Riisenbergi.

Loodusretk Tipu looduskoolis

8. klassil toimus 6. veebruari talvine koolipäev Tipu looduskoolis. Jaguneti rühmadesse: jäljekütid, kunstnikud, rajaleidjad, teadlased. Matkamise käigus sai oma teadmistele lisa ja ka uusi tarkusi. Mõnusaks sportlikuks tegevuseks kujunes liuglemine jääl, mis oli tekkinud suurtele niitudele, ja lõkke ääres lõunatamine.

Vastlapäeva röömud ei jäänud olemata.

Vastlapäev

Vastlapäeval lustisid õpilased lumisel Reegoldi külaplatsil ja mäel. Alustuseks jalutasime koos Paala noortekeskuse juurde, kus meid ootasid Tjorven ja Gerda. Nad olid ette valmistanud erinevaid mänge ja võistlusi, millest kõik aktiivselt osa võtsid. Pärast õues rahmeldamist jäid algklasside õpilased veel noortekasse diskotama. Aitäh Tjorvenile ja Gerdale!

Nutispordi Edela-Eesti finaali

14. märtsil toimus Viljandis Edela-Eesti (Viljandimaa ja Pärnumaa) Nutispordi piirkondlik finaali. Meie kooli õpilased esinesid väga tubliult ning saavutasid häid tulemusi.

1. klass: Adelee Vaikla 1. koht; Kaspar Haarakalju 7. koht

2. klass: Reiko Reinup 3. koht

4. klass: Fredy Veider 7. koht

Aitäh tublidele õpilastele ja õpetajatele. Jääme põnevusega ootama, kes pääsevad lõppfinaali.

Jalgpalli osavusfestival

15. märtsil toimus Viljandis Rimi jalgpalli osavusfestival, kus osalesid ka meie kooli poisid ja tüdrukud. 1.–3. klasside võistkondi osales 8. Meie õpilased Kenet Robin, Kaspar, Nikita, Devin, Aleksandra, Laura-Mia said tubli 5. koha. 4.–5. klasse osales 7 võistkonda. Meie võistkond, kuhu kuulusid Karol-Kelvin, Brandon, Thristan, Devin, Fredy, Lisandra, Liy-Ann, Rosanna said 4. koha. Aitäh tublidele õpilastele ja treener Serhiile.

Kas raha juhib mind või mina juhin raha?

8. ja 9. klass osalesid Eesti Panga poolt korraldatud noortele mõeldud veebikonverentsil „Kas raha juhib mind või mina juhin raha?“. Oma kogemusi jagasid juba tuntud firmad nagu Bolt, aga ka alustanud õpilasfirmade esindajad. Elina Pähklimägi ei olnud kellelegi tundmatu. Konverents lõppes viktoriiniga Kahoot keskkonnas.

Suure-Jaani päästekomandos

3. klassi õpilased käisid Suure-Jaani päästekomandos päästjatel külas. Praktiliste tegevuste kaudu anti põhjalikud teadmised kodusest tuleohutusest. Kõige põnevam oli tutvumine päästjate töövahenditega. 7. klass külastas KEAT programmi raames Suure-Jaani päästekomandot.

Tartu Ülikooli Chemikumis

Tartus Chemikumis.

FOTOD OLUSTVERE KOOLI BLOGIST

2. aprillil toimus osadel õpilastel õppetöö Tartu Ülikooli Chemikumis. Seekordse Uurimislabori teemaks oli „Keskkonnalabor“. Kõik kehastusid laborantideks ja uurisid ühe tiigivee seisundit. Päev oli tõine ja õpetlik.

Täaksi laululind 2024

5. aprillil osalesid julged ja tublid Lotta Org, Adelee Vaikla, Aleksandra Akk, Mareliis Gerdt ja Cris Marten Kaplur lauluvõistlusel. Laulud kõlasid kenasti ja žürii kiitis kõiki osalejaid. Mareliis saavutas 3.–4. klassi arvestuses 3. koha. Cris Marten saavutas 1.–2. klassi arvestuses samuti 3. koha. Aitäh ja kiitus kõigile osalejatele!

Põhja-Sakala valla koolide 4. klasside QR-koodi maastikumängu päike.

QR-koodi maastikumäng Põhja-Sakala koolide 4. klassidele

9. aprillil päev tõi päikese!

Olustvere põhikool kutsus Põhja-Sakala valla koolide 4. klassid külla, et pidada üheskoos maha QR-koodi maastikumäng. Alustasime lossi ees ühise lauluga ja päev võis alata.

Tarkust kogusime igasugu erinevaid tegevusi tehes.

Liikumise suuna määras igas punktis saadud vihje, mille pidi avastama QR-koodi kaudu. Õpetajatele pakkusime lõõgastava eriprogrammi keraamikakojas ja lossi kaminasaalis. Palju tänu Kõpu, Kirivere, Täaksi, Lahmuse, Võhma koolidele osalemast ja palju tänu Olustvere lastele ja õpetajatele!

OLUSTVERE KOOLIPERE

Võhma kooli toimetamised

5. klass õpioskuste talgutel.

5. aprillil käisid 5. klassi õpilased Viljandi Paalalinna koolis õpioskuste talgutel. Pidime näitama oma koostööoskust, nuputama, disainima postrit ja tegema katseid. Jagasime ülesanded oma grupis ära. Nii pidi meeskonnas keegi protsessi juhtima, emotsioone jahutama, aega jälgima,

andmeid sisestama ja olema postrispetsialist.

Talgute ülesanded olid põnevad ja ei sarnanenud tavapärase õppeülesannetega. Koostöö sujus, saime päris hästi hakkama. Kõige vahvamad olid keemikatseid.

Kooli esindasid: Valmar Aasaküla, Renee Sillat, Marti-Marten Pung, Märt Puskar ja Mia Selene Väljaots.

LY UDIKAS
klassijuhataja

9. aprillil toimus Olustvere koolis Põhja-Sakala valla koolide 4. klasside QR-koodi maastikumäng. Päev algas lossi ees tervituslaulu ja ühispildiga „Päike“. Järgnes loeng „Aasta tegijad looduses“. Pärast seda moodustati lossi teel võistkonnad ning algas maastikumäng. See koosnes üheksast kontrollpunktist. Tuli otsida asju, näidati taluloomi, puunikerdiste ja topiste näitust, tuli lahendada nuputamisesülesandeid ja teha pilt. Saime kokku vanade tuttavatega ja leidsime uusi. Oli igati vahva päev.

4. klass Olustveres maastikumängul.

16. aprillil toimus südamekuu võrkpalliturniir. Osalesid 7.–9. klass ja õpetajate võistkond. Õpilaste võistkonnad mängisid omavahel ja nende hulgas selgitatud võitjavõistkond läks kokku õpetajate võistkonnaga. Sel korral osutus parimaks 9. klassi võistkond, kes oli ka turniiri üldvõitja.

RIINA REMMER
klassijuhataja

18. aprillil toimus 1.–6. klassile südamekuu orienteerumine ja fotojaht. Klassid said endale mängujuhendi ja pidid etteantud aja jooksul liikuma erinevatesse kohtadesse, kus oli vaja lavastada mitmesugustel õppeainetega seotud teemadel fotosid. Hiljem koguneti aulasse ja vaadati üheskoos osalejate tehtud fotosid ning püüti ära arvata, millist teemat fotol kajastatakse.

Sulgpalli- ja lauatenniseturniir.

19. aprillil toimus südamekuu sulgpalli- ja lauatenniseturniir 5.–9. klassile. Turniirist osavõtt oli vabatahtlik ja osalejaid oli kokku 20. Enamus soovis ennast proovile panna sulgpallis ning seetõttu oli sellel alal poiste ja tüdrukute arvestus eraldi. Lauatennis võistlesid poisid ja tüdrukud koos. Sulgpallis saavutas tüdrukute arvestuses esikoha Kaisa Kalberg ja poiste arvestuses Maiko Sepp. Lauatennis tuli võitjaks Riti Valo.

Ringhäälingumuuseumis.

FOTOD: ERAKOGUST

12. aprillil toimus 6. klassil õppekäik Eesti Ringhäälingumuuseumisse. Meiega olid kaasas klassijuhataja Silva Murik ja õpetaja Kairi Ibrus. Sõitsime Võhmast rongiga Türi, sest raudteejaama lähedal muuseum asubki. Muuseumis ootas meid giid, kes rääkis raadio ja televisiooni ajaloost. Nägime palju erinevaid vanu raadioid. Giid näitas ka vanu televiisoreid ja uudistestuudiot. Seal olid erinevad ajastud ja telekad, millest saime ennast vaadata nagu oleksime eetris. Pärast muuseumi tutvustust saime klassiga teha väikese kuuldemängu. Salvestasime ühe muinasjutu nimega „Rebane kanakarjas“. Kõik nägid palju vaeva, et saavutada enda etteastes parim tulemus. Pärast kuuldemängu salvestamist saime ise muuseumis ringi vaadata ja tutvuda lähemalt sellega, millega enne ei saanud või mis rohkem huvi pakkus. Tegime mälestuseks pilte ja kõndisime ringi ning teesklesime, et oleme reporterid. Seejärel käisime söögikohas, kus paljud tellisid endale pitsa. Koolist kaasa antud pirukad olid samuti maitsvad. Enne rongi tulekut oli natuke vaba aega. Siis sai käia poodides või niisama ringi jalutada.

Minule meeldis Türi õppereis väga. Seal oldud nelja tunni sisse mahtus nii mõndagi huvitavat ning raadiote ja televisiooni ajaloost teame nüüd kindlasti rohkem kui enne.

ADRIANA ELISABETH HELÜ
6. klass

Tähekillu toimetused trikitavas aprillis

Naljakuu algas tagurpidi päevaga. Hommikul lippasime tudukates vooditesse ja kuulasime unejuttu. Siis käisime õues ja pärast seda toimetasime toas. Juba oli lootus, et lõunauni magatud, aga võta näpust, ikkagi tuli riietes voodil pikutada.

Samal nädalal käisime Põltsamaal vaatamas Rakvere teatri etendust „Kessu ja Tripp“. Etendus meeldis kõigile. Lapsed kuulasid ja vaatasid ning elasid etendusele kaasa. Vahepeal oli kevad vembutanud, teed olid rahteri täis ja uisutasid nii lapsed kui buss ja autod.

Teisel nädalal rääkisime tervislikust eluviisist, toitumisest, liikumisest. Vaatasime rahvusvahelise tervisepäeva esitlust. Arutlesime, mis on tervis. Külaskäis kooliõde, kes rääkis ohtudest ja esmaabist. Näitas lastele, kuidas tuleb haava puhastada, siduda, õpetas, mida teha põletuse korral. Tutvustas kahte toredat tegelast Mis? ja Kus? Aitäh asjalikule koolitädile!

Järgmisel päeval käisime maastikumatkal. Terve lasteaed oli vapralt liikumas, kuigi rada osutus keskmisest raske- maks. Algas tundus liht-

ne, aga mida edasi, seda mättalisemaks läks. Siiski sammusid kõik agaralt sihi poole. Leidus palju poriseid rööpaid, mida mööda oli äge ronida. Teepervel peesitasid teod, mudas leidus põnevaid oksakesi, pajutibusid, üla- seid ja naate. Mudased matkasellid pidasid vapralt vastu ning sihtkohas ootas üllatus. Aigi oli küpsetanud meile maitsvaid kaneelirulle ja pak- kus ka värsket allikavett. Aitäh, õpetaja abi Aigi!

Kolmandal nädalal uurisime piima teekonda. Vaatasime raamatuid, lugesime, joonistasime

ja kleepisime ning saime uhke ühistöö. Edasi käisime õppekäigul Pajumäe talus, et saada kinnitus uuritule ka päriselus. Algul vaatasime laudas lehma ja vasikaid. Siis rääkis tädi meile, kuidas ja millest nad oma ma- hetooteid valmistavad. Pärast maitsesime talu erinevaid mahepiima tooteid. Saime ise teha endale meeldivate lisanditega kohupiimamaiuse. Oli lõbus ja maitselamuste rohke päev. Täname Pajumäe talu tublit peret!

AILI MILLER
Tähtede rühma õpetaja

15. MAIL JA 17. MAIL

SUURES KOOLIS OLEME NAGU KILUD KARBIS....

... AGA MEIL ON VEEL RUUMI :)

TULE JA SAA OSA
MEIE KOOLIPÄEVAST,
KÜLASTA AINETUNDE,
KÜSI ÕPETAJATELT KÜSIMUSI,
PROOVI MEIE KOOLILÕUNAT.

ANNA OMA OSALEMISOOVIST TEADA 12.MAIKS
DIREKTORILE KOPUPOHIKOOLO@GMAIL.COM VÕI
SOTSIAALPEDAGOOGILE KATLINKINK@GMAIL.COM.

Vastemõisa lasteaed Päevalill

ootab oma meeskonda

LOGOPEEDI

(0,5 ametikohta)

Kokkuleppel on võimalik suurendada töökoormust 1,0 ametikohani (st lisaks 0,5 ametikohta Lahmuse koolis).

Avaldus, CV ja haridust
tõendavad dokumendid
saata e-posti aadressile
la.vastemõisa@suure-
jaani.ee.

Lisainfo tel 511 2592

Katrin Ronimois

Johann Köleri kodukohast Lubjasaarel

Sellise tekstiga mälestustahvel on paigaldatud Lubjasaare taluües olevale kivirahnule 1976. aastal.

Internetist võib igauks kergesti leida Muinsuskaitse ajaloomälestiste andmebaasist ajaloomälestise. Enam ei ole ajaloomälestise tunnuseks „Johann Köleri lapsepõlve kodu“, kuna see oli absoluutselt ekslik ja vastuolus faktidega, ega vastanud Johann Köleri autobiograafias toodud kirjeldustele tema tegeliku sünni- ja lapsepõlve kodu kohta. Johann Köleri lapsepõlve koduks oli Kõõbra Tõnise talu, kus ta tegelikult sündis ja lapsena elas.

Ilmselt vajaks selgitamist Lubjasaare taluües 1976. aastal paigaldatud kivil olev mälestustahvli tekst: „Johann Köleri kodukoht Lubjasaarel“. Mida tol ajal mälestustahvli paigaldamisega silmas peeti on tagantjärele vaid aimatav. Mälestus-

tahvli paigaldamise eestvedaja ja selle avaja oli kunstiteadlane Voldemar Erm. Tema ja mitmete teiste kunstiteadlaste, kirjanike ja kultuuritegelaste käsitles ongi ekslikult peetud Lubjasaare talu Johann Köleri lapsepõlve koduks, koguni olla ta sündinud Lubjasaare talus või asunud sinna elama lapsena koos vanematega. Paraku ei ole kusagilt võtta tõeseid andmeid, mis annaks alust taolisteks väideteks.

Johann Köleri autobiograafiast ei nähtu ühtegi fakti, mis lubaks meil pidada tema lapsepõlve koduks Lubjasaare talu. Autobiograafia ääremärkuses on mainitud Lubjasaare talu kohta üksnes järgmist: „Isale kuulus osa venna maast, hiljem oli isal Lubjasaare talu. Seal ehitas ta ise endale uue maja.“

Autobiograafiast ei selgu, millal oli see „hili- sem“ aeg, kui isa lahkus Vastemõisa Koewre Tõ-

nise ehk Kõõbra talust ja hakkas Lubjasaare talu rentnikuks, kus enne teda oli rentnikuks tema poeg Jüri Köhler (1819 – 1.06.1846).

Johann Köleri autobiograafiast, samuti teistest algallikatest lähtuvalt oli Johann Köleri sünni- ja lapsepõlve koduks Koewre Tõnise talu ja selle talu peremeheks tema isa vend Tõnis Köhler. Ta kirjeldab võrdlemisi täpselt sünnimaja, mille kohta on olemas ka ülevõtted, samuti on Eesti Rahvamuuseumis talle Kõõbra talu elurehe põhiplaani.

Koewre-Tõnise talu-pere hinge kirjas seisib ta kuni 1846. aastani, mil ta lahkus Liivimaa kubernangust, et asuda õppima kunstitarkusi Petrogradis. Sel ajal elasid veel tema isa ja ema, noorem vend Andres ja õde Liso Koewre Tõnise (Kõõbra) talus. Küll aga olid Lubjasaarele asunud varem Johann Köleri kaks

vanemat venda Ado ja Jüri Köhler, viimane oli Lubjasaare talu peremeheks kuni oma surmani 1846. aastal.

Kuidas on üldse võimalik pidada Lubjasaare talu Johann Köleri kodukoht, samas kui see talukoht ei ole olnud kunagi tema alaline elukoht, ta pole olnud kunagi selle talu hinge kirjas ei lapsena ega täiskasvanuna, ei ole olnud renditalu peremees (rentnik) ega ka sulane, vaid üksnes talus elanud lähedaste sugulaste vendade, õe ja vanemate harv külaline nende uues kodukohas.

Võiks tõstatada küsimuse, mis ajast alates ja mis asjaoludel saaks Lubjasaare talukohta pidada Johann Köleri „kodukohtaks“. Kas saame lugeda Lubjasaare talukohta Johann Köleri kodukohtaks alates ajast, kui Johann Köleri ühest vanemast vennast Ado Köhlerist sai Lubjasaare talu asukas 1837. aastast või

hiljem, kui teisest vanemast vennast Jüri Köhlerist sai talu peremees, või sellest ajast alates, kui 1846. aastal suri Lubjasaare talu peremees Jüri Köhler ja seejärel talu peremeheks tuli Koewre Tõnise talust tema 64-aastane isa Peet Köhler.

Sel ajal, kui Peet Köhlerist sai Lubjasaare peremees, õppis Johann Köhler kunstitarkusi 20-aastase noormehe- na Venemaa pealinnas Petrogradis.

Teadaolevalt viibis Johann Köler kunstnikuna Lubjasaare talus 1857., 1863. ja 1864. aastal. Lapsena võis ta ju külas käia vendadel Lubjasaarel kui ka tädil Aaviku talus. See ei anna alust arvata, et Lubjasaare talu oleks olnud Johann Köleri lapsepõlve koduks.

Igati positiivne on see, et Lubjasaares peetakse oluliseks Johann Köleri mälestuse hoidmist ja propageerimist.

Asjaolu, et ajaloo-

mälestisena oli Lubjasaare talu tunnistatud Johann Köleri lapsepõlve koduks, siis see on heitnud varju tema tegeliku sünni- ja lapsepõlve kodule, mille asukohta on 1958. aastal rajatud Johann Köleri sünnikoha park, mis on eraomandis eraldi kinnistuna välja mõõdetud.

Sünnimaja aset tähistab 1970. aastal Eesti Looduskaitse Seltsi poolt paigutatud mälestuskivi. 8. märtsil 2021. aastal paigaldas Köleri Fond ja Üliõpilaskorporatsioon Viroonia sünnikoha pargi serva sinna viiva kaseallee lähedusse teisegi mälestuskivi, mida nad nimetavad nurgakiviks. Kas poleks mõistlik võtta riikliku kaitse alla taas Johann Köleri tegelik sünnikoht ja koos seda tähistava pargiga.

PIKKAR JOANDI

VÕHMA LASTEAED MÄNGUVESKI

Kuulutab välja konkursi järgmiste ametikohtade täitmiseks:

- 1) lasteaiaõpetaja (1,0 ak) tööle asumine 19.08.2024
- 2) logopeed (1,0 ak) tööle asumine 19.08.2024
- 3) õppejuht-juhiabi (1,0 ak) tööle asumine 26.08.2024

Kandideerimiseks vajalikud dokumendid (haridust tõendavad dokumendid, CV, motiivatsioonikiri) palume saata digitaalselt allkirjastatult aadressil lasteaed@kool.vohma.ee

Võhma Kool kuulutab välja konkursi järgmistele ametikohtadele:

- 1) klassiõpetaja (1,0 ametikohta, soovitatavalt lisaerialaga, nt eesti keel ja kirjandus, matemaatika, mitme aine õpetaja)
- 2) eripedaagoog (1,0 ametikohta)
- 3) sekretär (0,8 ametikohta)

Täpsem info tööülesannete kohta Kristel Vahtralt aadressil kristel@kool.vohma.ee või 53365819. Kandideerimiseks vajalikud dokumendid (CV, motiivatsioonikiri, haridust tõendavad dokumendid) saata digitaalselt allkirjastatult aadressil vkool@kool.vohma.ee hiljemalt 14. maiks 2024.

Tööle asumine augustis 2024.

Kildu kool 115

Käesoleva aasta 24. augustil tähistame Kildu kooli asutamise aastapäeva, järjekorras juba 115. Sel puhul toimub endiste õpilaste ja töötajate kokkutulek Kildul. Telk ja orkester on juba tellitud. Priit Toobal on nõus meid Kildul vastu võtma.

Osalemistasu on kuni maikuu lõpuni 20 eurot. Alates 1. juunist on osalustasu 25 eurot ja samal päeval kohapeal tasudes 30 eurot. Ettemaks on oluline, sest kulused on vaja kanda ja saab teada orienteeruva osalejate arvu.

OSALUSTASU KANDA JÜRI HANSENI ARVELDUSKONTOLE
EES62200221086698419
SWEDBANKIS.
SELGITUSSE MÄRKIDA OSALEJA NIMI (KOOLIAEGNE) JA LÕPETAMISE AASTA.

Korraldustoimkonna nimel
Jüri Hansen, kooli direktor aastatel 1983–1997.

Tegijal juhtub

Vallalehes Leole (aprill 2024, nr 4 (289), lk 8) olev väide, et Johann Köler kolis 3-aastasena Lubjasaare tallu, pole tõestatav. Nagu eelnevalt tekstist selgub, siis pole Johann Köler kunagi elanud Lubjasaare talus. Tegemist oli faktevaga ning toimetuse palub vabandust tekkinud eksituse pärast nii Pikkar Joandi kui ka lugejate ees.

Samas lehes avaldatud kõnes, mille pidasin 08.03.2024 Suure-Jaani kalmistul Köleri sünniaastapäeva mälestustseremonial, oli üks faktiviga. Õpetaja Hedi Vilumaa juhtis minu tähelepanu Johann Köleri sünni registreerimisele. Nimelt Köleri sünd ei ole registreeritud Suure-Jaani kirikuraamatus, nagu ma väitsin, vaid hoopis Kõpu kiriku omas. Palun vabandust lugejatelt ja aitäh tähelepaneku eest!

Parimate soovidega
AIVAR JAESKI

Terviseamet korraldab küsitluse avalikus ruumis suitsetamise ja veipimise kohta, et välja selgitada, mis piirkondades on vaja tugevdada järelevalvet seoses häiriva suitsetamisega.

Igaüks, kes soovib arvamust avaldada, saab seda teha, vastates terviseameti küsitlusele kysimustik.sm.ee/index.php/983811.

KÜSITLUS: KAS SUITSETAMINE JA VEIPIMINE HÄIRIB SIND?

E-sigarettide kasutamine tubakavahendite järgi tubakatootega seonduvaks tooteks, mille tarvitamiseks kahtivad samad piirangud, mis tavasigarettide suitsetamiseks. Sellise vastamata on näha, et inimesed ei tea e-sigarettide kohaldatavaid reegleid, suitsetatakse avalikes ruumides, tooteid tarvitavad õhked nöörid, sh lapsed.

Küsitlusele on võimalik vastata kuni selle aasta augustikuu lõpuni.

Lühiridu spordiradadelt

Suure-Jaani kergejõustikuklubi noored esindasid 5. aprillil Suure-Jaani kooli Viljandimaa põhikoolide sisekergejõustiku karikavõistlustel. Kokku osales 6 põhikooli ja Suure-Jaani kool saavutas kokkuvõttes 3. koha.

Individaaltulemusi:

1. koht Oliver Org 50 m jooks 6,68 sek
3. koht Kätriin Kiisma 50 m tõkkejooks 8,73 sek
3. koht Kätriin Kiisma kõrgushüpe 1.40 m
3. koht Markus Aren kaugushüpe 4.72 m

Väga häid tulemusi saavutasid ka Truude Lillemaa, Geelyka Mürsepp, Martin Sülla ja Margus Niine!

Naisveteranid võitsid Eesti meistrivõistlustelt võrkpallis üle 60-aastaste vanusegrupis pronksmedali. Põhja-Sakala valla võrkpalluritest kuulus võistkonda Evi Putrolainen (nr 5) ja Tiiu Umal (nr 11).

Samuti saavutasid naisveteranid Eesti meistrivõistlustelt võrkpallis üle 65-aastaste vanusegrupis pronksmedali. Põhja-Sakala valla võrkpalluritest kuulus võistkonda Tiiu Umal (nr 17), Salme Velleste (nr 10) ja Evi Putrolainen (nr 5)

Palju õnne ja sitkust naistele!

Aprillis toimusid naiste võistkondlik Kuldiiga etapp lauatenises. B grupis saavutas Suure-Jaani Lehola / Hetkepüüdjä naiskond tubli kolmanda koha.

Tähelepanuväärne on see, et meie naiskond osales esimest korda ja kohe poodiumil. Palju õnne naiskonnale!

Väga head tulemused males

5.-7. aprillil toimusid Tallinnas kuni 10-aastaste poiste Eesti meistrivõistlused males.

Tääksi koolipoiss Marten Kibe võitis seitsmest mängust neli, viigistas kaks ja kaotas ühe partii. Kokkuvõttes kogus ta 5 punkti ja oli 44 võistleja hulgas seitsmes. Turniiri võitjast jäi lahutama vaid 0,5 punkti. Neli esimest kogusid kõik võrdselt 5,5 punkti.

Kevadisel koolivaheajal osalesid Tääksi tüdrukud Riin Hiiemäe, Keitren Meerits ja Hanna-Liisa Kibe Eesti kuni 14-aastaste tüdrukute male meistrivõistlustel. Parima tulemuse tegi Hanna-Liisa, kes kogus seitsmest mängust 4 punkti ja jäi jagama 4.-7. kohta.

Täpsemad tulemused on maleliidu kodulehel.

Palju õnne suurepärase tulemuse eest ning tänu õpilaste ettevalmistamise ja juhendamise eest õpetaja Jüri Hansenile!

Sakalamaa Angerja neljas etapp Abja-Paluoja oli seekord väga tugeva tasemega. Poodiumile jõudis sel korral Põhja-Sakala vallast ainult Andres Henk, kes saavutas senioride arvestuses 50 m rinnuliujumises I koha ning 50 m vabalt ja 100 m rinnuliujumises II koha. Isabel Palu jäi seekord oma lemmikalal 50 m liblikas napilt esikolmikust välja ja saavutas 12-13-aastaste tütarlaste tihedas konkurentsivõistluses neljanda koha. Head minekut näitas ka oma esimesi võistluseid võistlev Dione-Lisee Palu, kes vapralt lõpetas nii 25 m vabalt ja 25 m seliliujumise, olles konkurentsivõistluses endast 4 aastat vanemate ujujatega.

Pildil keskel Andres Henk.

Viljandimaa meister 2024 võrkpallis on EHL Profiles meeskond.

13. aprillil toimus finaalmäng Viljandi spordihones, kus vastaseks oli Viljandi valla I meeskond. Mäng kujunes väga tasavägiseks, kus õnnestus võitjana välja tulla EHL Profiles, võites 3:2 tulemusega.

Palju õnne meeskonnale!

14.-20. aprillil toimus Sofias vibuspordi noorte GP etapp, kus osales Eesti võistkonnas ka meie valla vibuspordlane Tarvet Labi. Noormees võistles kolmel päeval.

Teisipäeval toimunud kvalifikatsioonivõistlusel sai Tarvet Labi tulemuseks 581 silma ja kvalifitseerus 40. kohale.

Kolmapäeval toimus meeskondlik võistlus, kus Eesti U18 meeskonnas võistles Tarvet koos Patrick Järve ja Marten

Mägeriga, kuid jäid napilt tugevale Hollandile alla. Seisult 4-4 mindi lisanooletega ümberlaskmisele, kus hollandlased suutsid karmides ilmastikuoludes veidi paremat tulemust näidata. Ilmastikuoludest veel nii palju, et ülejäänud samale päevale planeeritud võistlused lükati edasi. Hollandi meeskond jõudis hiljem pronksimatsi.

Neljapäeval toimusid individuaalsed duellid, kust Tarveti vastane oli tugev Belgia sportlane, kellega Tarvet pidas samuti väga tasavägise võistluse ja seisult 4-4 jäi viimases duelliringis alla vaid 1 punktiga. Belgia noormees jõudis 1/8 finaalis.

Tarveti esinemist võib hinnata väga heaks ja edust jäi seekord puudu vaid natuke õnne.

Tarveti võistlus GP etapil sai võimalikuks tänu tublile treenerile Aune Varikule ja Viljandi spordikoolile.

Suur tänu toetajatele: Kumex OÜ, Fie Jüri Päeva, Tomex Tööd OÜ, Kalor Projekt OÜ ja muidugi lapsevanemad.

Aprillis lükati käima jalgpallihooaeg. Esimesena läks võistlustulle U-17 vanuseklassis mängiv SK Tääksi / Põltsamaa JK ühendmeeskond ja Läänemaa JK / FC Hiiumaa ühendmeeskond. Kohtumise võitis seisuga 5:3 Põltsamaa JK Sport ja SK Tääksi ühendmeeskond.

Suure-Jaani staadionil alustas U-14 vanuseklassis kodumänguga oma hooaega Suure-Jaani United / SK Motiiv, kes võõrustas Rapla JK. Koduseinte toetusel võideti mäng tulemusega 10:0.

Edu algavaks hooajaks meie võistkondadele!

Aprillis algas ka jooksuhooaeg ja peeti Viljandimaa maanteejooksu MV Karksi-Nuias. Naiste 5 km arvestuses saavutas teise koha SK Võhma esindaja Kätlin Kase, kelle aeg 5 km distantsil oli 20.05. Samuti saavutas teise koha naisveteranide vanuseklassis Kaire Roosalk - 5 km ajaks möödeti tal 23.25.

26. aprillil jagati Viiratsis välja maakonna murdmaajooksu meistrimedalid. Edukalt esinesid Põhja-Sakala valla jooksjad. Vägeva jooksu tegi taas SK Võhma esindaja Kätlin Kase, kes tuli naiste 2 km jooksus Viljandimaa meistriks.

Naisveteranide vanuseklassis saavutasid meie naisjooksjad kolmikvõidu: esimene oli Silja Mikk, teiseks lõpetas Silja Pöder ja kolmandana Kaire Roosalk.

FOTOD: ERAKOGUST

RAIVO NÖMM
sporditöö korraldaja

12. MAIL 2024
VÕHMA VABA AJA KESKUSE ÜMBRUSES
kell 9-16

13. lillepäev ja taimelaat

Keskuse saalis näitus „Kevad vanaema aias”.
Müügiplatsil tuntud ja uued tulijad taimekasvatajad.
Muusikalised vahepalad Pillistvere Pillimeestelt.

Abiks sündmuse korraldamisel
Põhja-Sakala vald, Võhma Vaba Aja
Keskus ja vabatahtlikud.

Müüjatele müügiplats 1 meeter 5 eurot.
Registreerimine alates 1. aprillist kuni 9. maini aadressil
vaskanarbik@gmail.com.
Info 517 6748 Helve-Kaja Oss.

17. mail kell 17
Suure-Jaani kultuurimajas

Kevadkontsert

Naisansambel "Pihlamari"
(Laagri kultuurikeskus)
juhendaja Signe Kiis

Suure-Jaani
puhkpilliorkester
juhendaja Rein Vendla

Tasuta!

POHJA-SAKALA KULTUURIKESKUS

PUHAS ÜKULD
VILJANDIMAA POP-LAULUPIIDU
25.05.2024 16.00 VILJANDI LAULUVÄLJAK

„KODI” „KULDAJA ROCK” „KODI” „ESTI LAULU OLEN JA KEEPELASES”
„POPPURRI” „TSIRKUS” „OMA LAULU EI LEIA OLES” „TOOTSIN”
„ME POLE ENAM VAHESID” „JÄLE METS” „JÄRVA LAULU” „KODI”
„VANKI KUI VÕID” „JÜLLA KÜTSE” „RÄBY” „LÕHMALA PASTORIAAL” „ESTI LAULU OLEN JA KEEPELASES”
„JÄRVA” „JASAMAA BUJONKIDES” „SINU SUHMANN” „PÕHMALA” „KODI”
„ESTI LAULU OLEN JA KEEPELASES”
„TOOTSIN” „KODI” „ESTI LAULU OLEN JA KEEPELASES”

ESTI KULTUURIKAPITL

pendisse in es
cu. Qui
Pharetra mar
ut eu sem
lupat sed
va orci
lentesque
Urna n
An
tur a
cipit e
lobortis
cursus.
eleme
adipi
Elen
Nog
ud

**Suure-Jaani kiriku
ja koguduse lugu**

Näitus avatud Suure-Jaani
raamatukogus
30. aprill - 28. juuni

KOLMAPÄEVAL, 15. MAIL
VÕHMA RAAMATUKOGUS
KELL 15.00

KOHTUMINE
VEEBIPOLITSEINIK
ELERIN TETSMANNIGA

“
AVALDA ARVAM
Kuidas mitte lange
veebikelmide ohvriks.

“Iga päev levib veel
sadu kelmusi ning
inimesed meie en
hulgast satuvad
petturite ohvriks.”

Elerin Tet
Viljandi

OLETE
OODATUD!

Sass Henno loeng
**ASJAD,
MILLEST
TÄISKASVANUD
RAAKIDA EI JULGE**

Vägivallast läbimõeldud lapsepõlv. Kogemused korgipõlvi ja koduvägivallast.
Tähtsused. Kirjanik Sass Henno loenguprojekt toob noorte ette väga isiklikud,
valitud ning olulised teemad, millest sageli ausalt ei räägita. See loeng on mõeldud
vanuseks õpilastele, õpetajatele ja lapsevanematele, kes soovivad anda oma
panuse.
„Et me ei kardaks kõnetada enimeste põlvkondade vigu. Sind ootavad kogemused
hulitavad näited ja kasuandvad nõuanded, kuidas kallista ennust ja oma kaaslast
ohutude
erist, millest saadud täiskasvanud loegi teadlikud pole.”

**15. MAIL SUURE-JAANI
KELL 10.30 RAAMATUKOGUS**

ESTI KULTUURIKAPITL

TIINA AZOJANI fotonäitus

ERILISED

VÕHMA RAAMATUKOGU
26. APRILL - 31. MAI

Võhma raamatukogus on 31. maini
avatud Tiina Azojani portreefotode näitus
„Erilised”.

Kokku on vaatamiseks üles pandud
27 pilti.

Autor ise ütleb näituse kohta nii:
„Näitus on valminud 2024. a kultuuririk-
kuse aasta puhul. Märkame ja väärtus-
tame Eestis mitmekesist kultuuriruumi,
erinevate rahvaste kogukonna esindajaid
oma kultuuri näitamas. Kõik, kes pildil,
on sulandunud ka meie kultuuriruumi ja
räägivad eesti keeles. Eesmärk oli teha
portreenäitus kogukonna inimestest.

Näidata erinevaid Eestis elavaid eri
rahvusi, kellel erilised kogud, hobid ja
elulood, ning tuua välja lihtsaid inimesi,
kes eristuvad. Valikuid tehes sai mõeldud,
et oleks nii noori kui vanu.

Täna kõiki osalisi, ilma kellela poleks
see näitus sündinud! Olge erilised!”

TIINA AZOJAN

**ROHEVAHETUS JA
TAASKASUTUS
SUURE-JAANI
LAULUVÄLJAKUL**

18. mail 2024
kell 12-14

Vahetada võib köögiviljataimi, väikeseid
ilupuid ja -põõsaid, suvelilli, püsililli,
ravim- ja maitsetaimi, seemneid, sibulaid,
juurikaid, ka toataimi, korralikku aia- ja
kodukaupa.

Rohevahetus on osalustasuta!

Registreerimine ja lisainfo Suure-Jaani Kultuurimajas, tel: 533 21 335

Made with PosterMyWall.com

XXVII VÕHMA LINNA PÄEVAD Ja Kesk-Eesti laot
12.-13.juuli 2024

Kahele päevale jagub meelelahutust, kauplemist-ostlemist, sporti, käsitööd, avastamist ja kohtumisrõõmu igale eale.

Laot avatud mõlemal päeval kella 9-17 / Tallinna ja Silla tn; Tallinna tn 15 õuealal
Päevased lavaprogrammid kella 11-15/ Tallinna tn 15 õuealal
Tegevused jagunevad: Kultuuriprogramm; Noorteala; Käsitöö õpituba;
Spordiprogramm /erinevad paigad üle Võhma/;
avatud Muuseumituba; üllatavaid hetki ...
Õhtused meelelahutusprogrammid kella 19-01.30 /piletiga/

Jalad selga, rattad alla- kõik Võhmasse kokku!

Õhtusöök Seasaarel

Suure-Jaani tervisekoja veekeskuse spaa alal
18 mail kell 1700 etendus Faabula

Maitsemeeli lahutab tippkokk Erlis Schönberg

Peale etendust astub lavale noortebänd Folkista!

Menüü 5-kalku

Tervituseks
Mustleiva vahvel kadaka marmelaadi ja kanepiseemnetega

Esimene kalk
Salsurajaline kreemsupp vertikaalsete ja röstitud hapusalaaga

Teine kalk
Grillitud juust peedijuure kultuur karulaugu ja tatraodliga

Kolmas kalk
Seasaare sõja noore kartul maitsestatud koorevõli ja metsaposte salatiga

Dessert
Lilivaheljal juustukook madalakupetatud rabarberi ja soolavate õitega

Teater + õhtusöök 45€

15.-16. juuni 2024
Aiakohvikute
nädalavahetus
Põhja-Sakala vallas

Rahvusvaheline Artur Kapi Ühing

16. juuni 2024, kell 11-16.

Olustvere pargipidu

Segakoor Lehola kutsub
pühapäeva veetma
20.-30. aastate stiilis.

Käsikellade ansambel
Helisev tremolo

Riia segakoor
Ridzene

Viljandi meeskvartett
Topelt Hellad Kellad

Lastele
Kohvriteater
(3 euri)

Tori naisansambel
Šal-lal-iaa

Õnneloos ja muud üllatused. Avatud roosiaia kohvik.

Võhma Jehoova tunnistajate kogudus

Aasa 1, lisainfo tel +372 501 0872 või jw.org.

Pühapäeviti kell 11 toimub pooltunnine loeng elulistel teemadel piibli vaatevinklist.

Ülekannet on võimalik vaadata ka internetis või kuulata telefoni teel.

See rõõm on elust endast

VILJANDIMAA TANTSUPIDU
8. JUUNI 2024 17.00
VILJANDI LAULUVÄLJAK

XXX LÕUNA-EESTI MEMME-TAADI PIDU
MAARJAMAA – MARJAMAA
9. JUUNI 2024 16.00 VILJANDI LAULUVÄLJAK

R, 10. mai kell 18
Suure-Jaani Johannese kirik

1=3

HEA endale sõbrale katusele

TOETUSKONTSERT | KEVADMÜÜK
Pärast kontserti võimalus pillutada KATUSE alla

Birgit Sarrap
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia segakoor
dirigent Pille Kährik
Ele Millistfer, Themuzi Sulamanidze

PILETID

kuni 5.05. tel 53321335 aadress: De 05 ja
15|20 € eelmüügis Suure-Jaani Kultuurimaja | kohapeal 20|25 €

Suure-Jaani
MUUSIKAFESTIVAL

XXVII Suure-Jaani Muusikafestival
16.-23. juuni 2024
Pühendatud helleloojatele Kappidele
Festivali kunstiline juht professor Andres Uibo

15.-16. juuni
Alkoholvikute nädalavahetus
Põhja-Sakala vallas

Pühapäev, 16. juuni

kell 12 Suure-Jaani Tervisekoja lipuväljak
Festivaali avamine ja festivalilõpu heiskamine
Raamepevad Võhma Muusikakooli ja Viljandi Muusikakooli õpilased

kell 12.30 Tervisekoja Hõlpassaare saal
Fotoniituse „XXVI Suure-Jaani Muusikafestival“ avamine

kell 13.15 Suure-Jaani kalmistu
Mälestushetk

kell 14 EELK Suure-Jaani Johannese kirik
Jumalateenistus muusikaga

kell 17 Kondase maja saal
Avakontsert
Mart Saare nimelise lauljate koorilaulu lausuvõtte Yana Ohol, Tambet Kõrre ja Maria Ojaoo gaalikoncert
10 €/8 €*

kell 20 EELK Suure-Jaani Johannese kirik
Bach, Vivaldi ja kolm tšellot
Andreas Järvi, Johannes Sarapuu, Aare Tammevali
15 €/12 €*

Esmaspäev, 17. juuni

kell 12 Kondase maja saal
Pianistide konkursi I voor
TASUTA

kell 17 Kondase maja saal
Pianistide konkursi II voor
TASUTA

kell 20 Täiskasvanute vestluse
Välktesti Lõõtspliidide Ühing
18 €/12 €*

Telispäev, 18. juuni

kell 13 Suure-Jaani Tervisekoja Hõlpassaare saal
Lõunatund „Füüsika versus muusika?“
Leili Kuusk, esinejad: Aarne Sakavirt, Kalle Kõrb, Preester Jaanis TASUTA

kell 16 Olustvere
Pas de Deux
Katri Ogorodnikov (õuendabööne laulja), Mark-Liis Utso (muus.)
15 €/12 €*

kell 20 Vaatemõisa rahvamaja suur saal
Eesti Rahvusmeeskoor
Dirigent Mikko Oja
15 €/12 €*

Kolmapäev, 19. juuni

kell 13 Suure-Jaani Tervisekoja Hõlpassaare saal
Lõunatund ettevõtja, tippjuhi ja filantroobi Väinö Kaldojaga
TASUTA

kell 19 Suure-Jaani kooli aula
Benjamin Britteni koguperekooper „Välktesti korraspühidja“
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia esitab
Linnatähti Liia Kõiva
15 €/12 €*

Neljapäev, 20. juuni

kell 13 Suure-Jaani Tervisekoja Hõlpassaare saal
Lõunatund laulja Boris Lahtianega
TASUTA

kell 16 Rohelkaidla aiand
Saksofon ja akordion
Viljo Veidi (saksofon), Jaak Lutjaga (akordion)
15 €/12 €*

kell 19 Suure-Jaani kooli suur saal
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfoniaorkester
Sellekohal EMTA 2024 aasta peakoncert
15 €/12 €*

Reede, 21. juuni

kell 13 Suure-Jaani Tervisekoja Hõlpassaare saal
Lõunatund diskotaat Riho Saumanniga
TASUTA

kell 16 Põltsamaa loss
Festival lõheb külja
Bensikonevõetud „Lõõtspliid“
Hella Maenta (sax), Johannes Maria Urmasela (au), Melissa Jõesaar, Oskari Kõivu, Tõnu Jõesaar (võla da gamba), Khethe Are (õuendabööne)
15 €/12 €*

kell 20 Suure-Jaani õigeusu kirik
Estonian Voices
Kadi Voores (alt), Mihk Dele (tenor), Mihem Dele (sopran), Maria Vili (sopran), Reemus Urmasela (bariton), Aare Kõivana (basso)
20 €/15 €*

Laupäev, 22. juuni

kell 13 Suure-Jaani Tervisekoja Hõlpassaare saal
Lõunatund folklorist Marju Kõlvapuuga
TASUTA

kell 15 Võhma kooli aatrium
Aeg annab kõik
Hedy Sarma, Martti Turtšikov (akordion), Olo Mälgand (lahvupillid)
12 €/10 €*

Pühapäev, 23. juuni

kell 3 Hõlpassaare ribasaar
XVI Põltsamaa õuendabööne
Tallinna Põltsamaa õuendabööne Lydia Rahaia ja Toim Rahaia, An Vaher (saksofon), Andres Uibo (õuendabööne), Marju Kõlvapuu (lahvupillid)
25 €, eelmõõgijad juuni 31. maini 20 €

Komaldajal on õigus teha kavvas muudatusi

* sooduspilet pensionäridele ja kuni 17-aastastele
Piletid müügil tundi enne kontserdi algust kohapeal ja Pienta.com.

www.muusikafestival.suure-jaani.ee

Rahvusvaheline Artur Kapi Ühing

Koguduste teated

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus

Jüngerid läksid välja ja kuulutasid kõikjal, ning Issand toetas neid ja kinnitas sõna tunnustähtedega. Mk 16:20

P. 5. mail kell 11 armulauaga jumalateenistus.
K. 8. mail kogukonna kultuuri ümarlaud ja Päästeameti kriisikoolitus mõisas.
N. 9. mail kell 12 taevaminemispüha palvus.
P. 12. mail kell 11 armulauaga jumalateenistus.
K. 15. mail kell 12 Puiatu külatunni hooaja lõpetamine Väike-Kõpus.
P. 19. mail kell 11 nelipüha armulauaga jumalateenistus.
E. 20. mail kell 12 piiskopi introduktsiooni jumalateenistus Viljandi Jaani kirikus.
P. 26. mail kell 11 kolmainupüha armulauaga jumalateenistus.
N. 30. mail kell 11 kirikutund Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses.
P. 9. juunil kell 11 armulauaga jumalateenistus.

Leerikursuse, ristimise ja teiste kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste või muu info osas võtke ühendust õpetajaga!

Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa. Info 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee. Veebiinfo: www.facebook.com/kopupeetri.

Liikmeannetused ja toetused saab teha kas kirikus või pangas:
Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus:
SEB EE161010302004842004 või
Swedbank EE662200221046240412.

EELK Kõpu Peetri kogudus, Pärnu mnt 1, Kõpu, Põhja-Sakala vald, 71201 Viljandimaa

Suure-Jaani Johannese kogudus

P. 5. mail kell 14 armulauaga jumalateenistus.
N. 9. mail kell 14 taevaminemispüha palvus.
R. 10. mail toetuskontsert kiriku katuse heaks: Birgit Sarrap, Viljandi kultuuriakadeemia segakoor ja Ele Millistfer. Piletid ja info vt plakatil.
P. 12. mail kell 14 armulauaga jumalateenistus.
P. 19. mail kell 14 nelipüha armulauaga jumalateenistus.
E. 20. mail kell 12 piiskopi introduktsiooni jumalateenistus Viljandi Jaani kirikus.
P. 26. mail kell 14 kolmainupüha armulauaga jumalateenistus.
N. 30. mail kell 11 kirikutund Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses.
R. 7. juunil kell 19 kirikutund OÕ: Kondaja õhtutund – Tõnis Tulp (kitarr, laul, Juhan Liivi luule). Ringkäigud ja õhtupalvus kirikus.
P. 9. juunil kell 14 armulauaga jumalateenistus.

Leerikursuse, ristimise ja teiste kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste või muu info osas võtke ühendust õpetajaga!

Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa. Info: 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee. Veebiinfo: www.facebook.com/EELK-Suure-Jaani-kogudus

Liikmeannetused ja toetused saab teha kas kirikus või pangas:
EELK Suure-Jaani Johannese kogudus:
SEB EE941010302008924009; Swedbank EE772200221058655147.

Suur tänu annetuste ja toetuste eest!

EELK Suure-Jaani kogudus, Järve 4, Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald, 71503 Viljandimaa

Pilistvere Andrease kogudus

Jumalateenistused toimuvad igal pühapäeval alusega kell 11 talvekirikus, alates 12. maist suures kirikus. Armulaud on kaetud igal pühapäeval. Pärast teenistust on pastoraadis kaetud kohvilaud. 2. juunil suvekõhvikku Ingel hooaja avamine.

Kogudust teenib vikaarvaimulik, preester Andres Aaste.

EELK Pilistvere kogudus tänab kõiki toetajaid ja annetajaid.
Liikmemaksu saab tasuda või annetust teha EELK Pilistvere Andrease koguduse kontole Swedbank EE692200001120224888 või koguduse kanteleis sularahas.
EELK Pilistvere Andrease kogudus
Pilistvere küla, Põhja-Sakala vald, 70502 Viljandimaa tel 5383 7971, pilistvere@eelk.ee

Kirikuteated

4. mail kell 23 paasateenistus.
26. mail kell 10 liturgia.

Dõimalikest muudatustest teavitame sotsiaalmeedias.

Koguduse pangakontole EE244204278633300206 saab teha annetusi kiriku remondi ja koguduse elu edendamise heaks.

Preester Roman (Roland) Tõnisson, tel 5349 2534, roman@eoc.ee

KIRIKUTE OÖ

07.06.24

WWW.KIRIKUTEOÖ.EE

IN MEMORIAM

Meinhard Kirm

15.01.1931 – 30.04.2024

30. aprillil lahkus meie hulgast Suure-Jaani piirkonna spordielu tugisammas, Suure-Jaani valla aukodanik Meinhard Kirm.

Meinhard Kirm sündis Tartumaal, koolis käis Holstre ja Tarvastu algkoolis ning Viljandi maagümnaasiumis. XI klassi õpilasena 1949. aastal ta arreteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutreenerina Suure-Jaanis. Treenerina oli ta nõudlik nii enda kui õpilaste suhtes. Oma lemmikalal teivahüppes suutis ta noortetreeneritest kõige rohkem kasvatada õpilasi, kes on hüpanud üle 4 meetri teivast.

Kuigi karistatud nõuteeriti, põhjuseks kuulumine rahvuslikku koolinoorte nõukogudevaenulikkude organisatsiooni „Triumviraat“. Määrati 25+5, millest istus ära kuus aastat Siberi vasesekaevanduses.

Treeneritööd alustas 1955. aasta sügisel Viljandi rajooni spordikoolis. 1960. aastal lõpetas Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna kehakultuuri- ja spordiõpetajana. 1964. aastast töötas kergejõustikutre

Õnnitleme
lapse sünni
pühul!

Annely ja Aavo Männikul Lahmuse külast sündis
tütar **AVELYA**

Elis Kardmaal ja Kaur Karrol Suure-Jaani linnast
sündis tütar **EMMA** Karro

Teele Tammaru-Rästal ja Rait Rästal Suure-Jaani
linnast sündis poeg **STEVE HARLAN** Rästa

Julia ja Risto Toobalil Kootsi külast sündis poeg
JAKOB

KUULUTUSED

Ostan nõukogude aegsete sõiduautode kasutamata varuosi.
Võib pakkuda seismajäänud VAZ sõidukit. Tel 5565 1952.

Ostan metsa- ja põllumaad. Tel 552 7322.

Koristan Teie territooriumi risustavast vanarauast. Viin ise ära.
Hind kokkuleppel. Tulen kohale iga ilmaga. Tel 5880 4029.

Müüa märjad lõhutud küttepuid. Lepp, kask. Tel 527 0884.

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks.
Tel 5346 4785, info.metsaader@gmail.com.

Värske looduspuhas mesi otse mesinikult. 8 € / kg. Alates 5 kg on
hind 7 € / kg ja kohale toomine Põhja-Sakala valla piires tasuta.
Tel 5347 9520.

Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata,
töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin Päästetameti. Tel: 5689
0125, e-post: kuldnoop@gmail.com.

Paku oma metsa, võsa raieõigus meile. Puhastame kinni kasvanud
põllud, kraavid, metsad võsast. Kiire tehing, kindlatel tingimustel.
Tel 505 5589.

Korstnapühkimisteenus tuhaimuriga korter- ja eramajadele.
Akti väljastamine. Danel. Tel 556 59585.

Pakun muruniitmise, trimmerdamise ja võsatööde teenust.
Tel 5596 3257.

30 ja 50 cm kuivad ja toored küttepuid. Aastaringsest. Vedu.
Tel 503 0468.

Küttepuid, pelleti ja briketi müük üle Eesti. www.puu24.ee või
helista 520 0093, 600 0136.

Mälestust Sa hellalt pälvit, pälvit austust, sõnu häid.
Mälestuste kauneid jälgi meile hinge Sinust jäi.

Lahkus meie armas ema ja vanaema
VIRVE MARKINA
01.08.1942 – 25.04.2024

Mälestavad lapsed peredega

Mälestame ja avaldame kaastunnet

EEVI RUMVOLT
02.04.1939 – 28.03.2024
Kõo küla

VOLDEMAR TOMSON
16.05.1941 – 25.04.2024
Võhma linn

TAIMI ALLIKSAAR
21.11.1945 – 04.04.2024
Soomevere küla

MEINHARD KIRM
15.01.1931 – 30.04.2024
Suure-Jaani linn

AGO SALUSTE
21.11.1940 – 16.04.2024
Vastemõisa küla

Õnnitleme maikuu sünnipäevalapsi!

96

LEIDA LUHT 8.05 Võhma linn

93

MART KUNDLA 17.05 Võlli küla

92

OLGA UDRAS 15.05 Kobruvere küla
HELVE AASAV 24.05 Suure-Jaani linn

91

LEONHARD TIKUT 12.05 Paenasti küla
SALME PÖDER 17.05 Uia küla

90

AINU OLESK 3.05 Suure-Jaani linn
HILDA MIKKOR 14.05 Sürgavere küla
HEINO VIIES 18.05 Suure-Jaani linn

89

AINO PENT 4.05 Võhma linn
AINO POLLMANN 9.05 Suure-Jaani linn
JÜRI MÄNNIK 12.05 Suure-Jaani linn
LINDA RÖÖMEL 12.05 Põhja-Sakala vald
AITA SEEMANN 19.05 Võhma linn
ANNA IGNATOVA 19.05 Koksvere küla

88

ELVI OLEINIK 21.05 Supsi küla

87

LAINA OTS 28.05 Võhma linn

86

LEA AVIK 10.05 Võhma linn
TIINA ROHTLA 20.05 Võhma linn

85

ELVI OJAMÄE 13.05 Suure-Jaani linn
BORIS LEHIS 21.05 Võhma linn
MAIE HENN 24.05 Suure-Jaani linn

84

MAI PARIK 3.05 Reegoldi küla
JAAN JÄNES 8.05 Suure-Jaani linn
MILVI MADISSON 13.05 Vastemõisa küla
LINDA KOSE 26.05 Vastemõisa küla

83

MAI SEMKE 7.05 Kibaru küla
TIJU NÕMM 7.05 Võhma linn
HELJU PATA 21.05 Võhma linn
HUGO HOMMIK 25.05 Olustvere alevik
EHA SAETALU 28.05 Ilbaku küla

82

AINO LAAS 1.05 Metsküla
HELGA MIRKA 9.05 Suure-Jaani linn
MAIE TAMMAI 15.05 Lõhavere küla
VELLO JAASMA 23.05 Sürgavere küla
LINDA KUKK 26.05 Suure-Jaani linn

81

TUULA ANNIKKI ANDERSSON 5.05 Võhma linn
JAAK SOOME 10.05 Vastemõisa küla
MAIE EEROJA 10.05 Jälevere küla
EVI-MAIA HANSEN 12.05 Reegoldi küla
JAAN TOMSON 15.05 Metsküla
TIIA MÄNNIK 16.05 Nuutre küla
KARL SAMUEL 17.05 Suure-Jaani linn
AILI RAUDVEE 30.05 Tällevere küla

80

MAIRE LEHTMETS 6.05 Kõidama küla
VELLO KINK 12.05 Vastemõisa küla
SIIRI KUKK 16.05 Vanaveski küla
VÄINO PUTROLAINEN 19.05 Põhjaka küla
ANTS KIPPUS 24.05 Võhma linn
VELLO PIIKOV 24.05 Põhjaka küla
HELJU ALLIK 24.05 Olustvere alevik

75

ENE HANSEN 7.05 Võhma linn
NADEŽDA JERŠOVA 9.05 Võhma linn
HEILI NEVEROVSKAJA 16.05 Soomevere küla
VAIKE LIIVA 22.05 Kerita küla
OLIVIA NURMITS 27.05 Põhja-Sakala vald

70

ERMO KASELA 4.05 Sürgavere küla
AILI REINBERG 10.05 Kõpu alevik
VIKTORIA TÕNUMAA 12.05 Navesti küla
SIIM EEVARDI 13.05 Epra küla
RIHO ALP 16.05 Võhma linn
ENN METS 20.05 Kerita küla
MATI HANSEN 24.05 Suure-Jaani linn
LY VALDMAA 25.05 Suure-Jaani linn
ILME MÄGI 29.05 Võhma linn
REIN ÖUNAP 30.05 Laane küla

65

ILLE RIISK 2.05 Koksvere küla
ENNO KIKOJAN 5.05 Kõpu alevik
ÖNNE AVER 6.05 Suure-Jaani linn
MERIKE RAADLA 10.05 Vastemõisa küla
TIJU JÄRVE 11.05 Arjadi küla
MIIA TAMTIK 17.05 Võhma linn
VELDA KALJULA 20.05 Võhma linn
AHTI OTS 21.05 Suure-Jaani linn
PAUL SOOP 23.05 Kõpu alevik
AILI LAAK 26.05 Võhma linn

LEOLE

Ilmub üks kord kuus
Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu
26. kuupäevaks.
Toimetajal on õigus teksti redigeerida ja lühendada.

Toimetus Lembitu pst 42,
Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala
vald.
Toimetaja Angela Härm
Telefon 5342 8717.
E-post: leole@pohja-sakala.ee

Küljendus: Merike Kask
Trükk: OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa.
Telefon 776 8871.

Reakuulutus kuni 200 tähemärki:
erisikule 5 €, ettevõtjale 10 €.
Reklaamkuulutus 9x5 cm:
valmiskujundatud 20 €,
koos kujundamisega 25 €.
Õnnitlus, kaastundeavaldus,
mälestuskuulutus, jõulutervitus 5 eurot.
Reklaam üks A3 lehekülge 800 €

VEOTENUS

PUISTEMATERJALIDE MÜÜK

- Killustik
- Paekivi sõelmed
- Kruus
- Liiv
- Sõelatud muld

HM WISE

VÕTA MEIEGA ÜHENDUST

+ 372 5903 1250

heigo@hmwise.ee
www.hmwise.ee

- 15 m³ ja 30 m³ konteineri rent
- Kraanaga veoauto teenus

ÕHKSOOJUSPUMPADE MÜÜK PAIGALDUS HOOLDUS

KLIMAPARTNER.EE ☎ 5184429

TARSI RENT

RENTIDA LIIGENDIGA TRAKTOREID MULTIONE 7.2

LISARAHATA KAASAS KÜHVEL JA KAHVEL

Tõstekõrgus 2,90 m
Tõstevõime sirge 1200 kg

RENTIMISEKS SAADA E-KIRI VÕI HELISTA

MASINA SAAB KÄTTE SUURE-JAANI TÖÖSTUSPARGIST AADRESSIL NIGULA TN 8, SUURE-JAANI LINN

HIND: 122 EUR/8 H (KM-GA)
LISATUND: 12 EUR (KM-GA)

TELLIDES TRANSPORDI ON 1 EUR/KM

TELEFON

+372 5348 0352

E-post: tarsigrupp@gmail.com

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.

Telefon 5611 1900

KSG METALLIC

Asume Koidamal
Kontakt: Kalev
Tel 523 9493
e-post info@ksgmetallic.ee

- Kõik katusetööd
- Katuse tarvikud
- Vihmaveesüsteemide hooldus ja paigaldus
- Fassaaditööd

Benzamy OÜ | Autoremont Suure-Jaanis.
Sõidukite remont, hooldus ja diagnostika.
Personaalne teenindus. Kvaliteetsed varuosad. Parim valik sinu autole.

Asume Suure-Jaani, Männiku tee 4,
tel +372 5679 3187.

Õhk-vee soojuspumpad

tagavad toasooja -25 kraadi juures!
info@newenergy.ee

tel 5878 4838

7-72 kW

WiFi

R32

kompressor

MITSUBISHI ELECTRIC

newenergy.ee

KOGU PERE POOD

PALJU UUSI JA KASUTATUD RIIDEID KAUPLUSE JAANILILL 2. KORRUSEL!

Tallinna tn 7, Suure-Jaani linn
Oleme avatud T-L kell 9-17.

FB Kogu Pere Pood

KORSTNATE EHTUS JA RENOVEERIMINE

- MOODULKORSTNAD
- TELLISKORSTNAD
- KORSTNA RENOVEERIMINE
- KORSTNA HÜLSID
- KORSTNAPITSID
- POTTSEPATOOD
- KAAMERAUURING
- LÕÖRISTIKU SKEEMIDE LOOMINE
- KORSTNA LÕÖRIDE TULEKINDLA SEGUGA RENOVEERIMINE

POTTSEPP TASE 4
KUTSETUNNISTUSE NR: 174471

Võta meiega ühendust

+372 5617 8497
INFO.ELIBRI@GMAIL.COM
ERNESAKSVARAD.EE

MURUNIITMISTEENUS JA TRIMMERDAMINE

PÕHJA-SAKALA VALLA PIIRIS

TEENUST PAKUME NII ERAISIKULE, ETTEVÕTTELE KUI KA KORTERÜHISTUTELE.

Hinnapakkumise saamiseks kirjutage marx.maidla@mail.ee või helistage 515 0285.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

22. mail alates 10st VÕHMA TEENUSKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 9-16)
telefonil 5323 2454.

- *kuivasilmatest
- *silmarõhu mõõtmine
- *optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prilliojastajale TASUTA!

PULBERVÄRVIMINE ON KESKKONNASÕBRALIK JA ÕKONOOMNE LAHENDUS!

Must metall
Alumiinium
Tsinkmetall
Väravad, alad, piirded, veljed, konstruktsioonid jne

Pulbervärvitava detaili/toote max mõõdud:
kõrgus 2,6 x laius 0,95 ja pikkus 8,1 m.
Liivapritsi teenusega saame puhastada ka suuremaid osasid/tooteid.
Vedelveärvimine kokkuleppel.
NB! Kõik meie seadmed on statsionaarsed!
Võtame vastu nii suuri kui ka väiksemaid töid.

Liivapritsi puhastamine

Pulbervärvimine

Põhja-Sakala vald
Lõhavere küla
Taevere tee 15

Ando Tabur
5630 1599
andotabur@gmail.com
EcoDust

www.ecodust.eu

ECODUST
KESKKONNASÕBRALIK VÄRVIMISE TEENUS

PESULAUPÄEV

11.05.2024
KELL 10.00-18.00

1. Pigileotus
2. Survepesu leotusainega
3. Velgede puhastus eraldi vahendiga
4. Kummist jalamattide pesu
5. Ustevahede puhastus
6. Aktiivvaht
7. Harjapesu šampooniga
8. Loputus
9. Kuumvaha/ läigestamine

HIND 30 EUR

Pesulaupäeval pestakse auto Teie eest puhtaks!

Tood auto ja võid ise lahkuda!

Huvi korral nutipesula koolitus!

TarSi Nutipesula
Nigula 7, Suure-Jaani linn

MÜÜA KÜTTEPUUD

info: 53 05 10 87

Ahjupuud, pliidi puud, toores küttepuid, kuiv küttepuid